

Ogosto 2024

Mowduca: Buugga Xuquuqda iyo Mas 'uuliyadda Ardayga

Qoysaska Dugsiyada Dadweynaha Edina ee Qaaliga ah,

Dugsiyada Dadweynaha Edina (EPS) waxaa ka go 'an inay iskaashi la yeeshaan qoysaska si loo hubiyo fursado waxbarasho oo guul u leh dhammaan ardayda. Wada shaqeynta, waxaan awood u leenahay inaan sare u qaadno guusha tacliinta oo aan ka caawinno dhammaan ardayda inay gaaraan xirfadaha lagama maarmaanka u ah inay ku guuleystaan bulsho si dhakhso leh isu beddelaya, dhaqan ahaan kala duwan, bulsho caalami ah.

Deegaan sugan, aamin ah oo soo dhaweyn ah ayaa muhiim u ah guusha ardayga. Iyada oo lala kaashanayo Guddiga Dugsiga, degmadu waxay soo saartay siyaasado iyo habraacyo dhammaystiran oo qeexaya xuquuqda iyo mas 'uuliyadaha ardaydeena waxayna bixiyaan jawi waxbarasho oo wanaagsan.

Buug-gacmeedkani waa il loogu talagalay ardayda iyo qoysaska inay ku fahamaan siyaasadaha iyo waxa ay ka filan karaan Dugsiyada Dadweynaha Edina, iyo u hoggaansanaantooda habraacyada degmada. **Waalidiinta/mas 'uuliyiinta EPS waa inay si dhow u eegaan buuggan muhiimka u ah ardaygoda.** Intaa waxaa dheer, macallimiintu waxay dib u eegi doonaan buug-gacmeedka ardayda bilowga sannad-dugsiyeedka.

Waxaan ku kalsoonahay in marka aan wada shaqeyno, dhammaanteen – ardayda, qoysaska, shaqaalaha iyo bulshada – ay hubin karaan in ardayda dhan ay fursad u helaan inay Gartaan Awooddooda buuxda oo ayna Hormaraan.

Mahadsanid,

Dr. Stacie Stanley
Kormeeraha Guud
Dugsiyada Dadweynaha Edina

Tumada Buugga

(Siyaasadda degmada ee hadda jirta waxaa la beddeli karaa inta lagu juro sannad-dugsiyeedka oo dhan. Haddii luqadda buuggan ku qoran wakhti kasta ay khilaafto siyaasadaha rasmiga ah ee ay soo saareen guddiga dugsiya, khilaafka noocan oo kale ah waxaa lagu xallin doonaa iyadoo la raacayo luqadda siyaasadda sida ugu dhow ee la ansixiyay.)

Kooxda Hoggaanka

Guddiga Dugsiya iyo Maamulka Xafiiska Degmada	6
Maamulka Dugsiya Hoose iyo Sare.....	7

Siyaasadaha Degmada

Barnaamijiyada Waxqabadka	8
Joogitaanka	8
Ciqaabta	8
Qaybinta agabyada ku saabsan Dhismaha Dugsiyada.....	8
Safarrada ee La Xidhiidha Goobta Degmadda ee La Xidhiidha.....	8
Ha isku dayin inaad dib-u-soo celisid.....	8
Dharka iyo Muuqaalka	9
Waxbarashada Carruurta Guri La 'aanta ah	9
Qaabka Teknolojiyada Elektaroonigga loo Isticmaali Karo	9
Xaaladaha Caafimaad ee Degdegga ah iyo Xaddidaada Caymiska Degmada.....	9
Hubinta lagu xaqiijiyay Shaqaalaha	9
Ogeysiisyada Caafimaadka iyo Badbaadada Deegaanka	9
• Brotokoolka Asbestos	
• Warbixinta Macdadnta Lead-ka ee Biyaha Cabitaanka	
• Ogeysiiska Codsiga Sunta Cayayaanka	
Helitaanka loo siman yahay ee Xarumaha Dugsiya	10
Fursad waxbarasho ee loo siman yahay	10
Sannad Dugsiyeedka Dheeraadka ah	10
Fiiska	11
Qiimaynta iyo Warbixinta Horumarka Ardayga.....	11
Xadgudubka, Xadgudubka Galmada iyo Rabshadaha.....	11

Faquuqa	12
Shaqada Guriga	12
Shuruudaha Tallaalka	12
Wareysiga Ardayda ee Hay 'adaha ka baxsan dugsgiga	12
Qalabka Maktabadda	12
Daaweynta.....	13
Xaqa Waalidka ee Ogaanshaha	13
Ballanqaadka Daacadnimo	13
Xulashooyinka Diiwaangelinta Dugsiga Sare kadib	13
Horusocodka, Dardargelinta, Ku xajinta iyo Galitaanka Hore ee Nasiriga Dugsiga	13
Ilaalinta iyo Asturnaanta Diiwaanka Ardayga	14
kala faquuqa iyo Noocyada Kale ee Takoorka ama Xadgudubka.....	14
Raadinta Miisaska, Kuraasta, Alaabta, iyo Dadkaba.....	14
Xulashada iyo Diidmada Qoraalka Awaamirta, Qalabka, iyo Qoraalka	15
Guryaha Gaarka ah iyo Adeegyada loogu talagalay Ardayda Baahiyaha Gaarka ah leh.....	15
Ogeysiiska Shaqaalaha ee Habdhaqanka Rabshadaha leh ee Ardayga	15
Imtixaanka Gobolka oo dhan	15
Maalgelinta Ardayga.....	15
Sahanka Ardayga.....	15
Isticmaalka iyo Baarkinka Gawaarida Ardayda	15
Deegaanka Aan Sigaarka lagu arki karin	16
Barashada lacagta lagu bixiyo	16
Isticmaalka Iskaa wax u qabso ee Iskuullada dhexdooda.....	16
Kormeerka Fiidiyowga/elektaroonigga ah.....	16
Caafimaadka — Cuntada, Nafaqada, iyo Waxqabadka Jirka	16
Ballanqaadka EPS Ka Hortagga iyo Xayiraadda Bullying-ka	18
Gaadiidka – Mas 'uuliyadaha Rakaabka Basaska Ardayga	20

Tilmaamaha & Siyaasadda Habdhaqanka Ardayga iyo Edbinta	24
Tilmaamaha edbinta	26
Imaanshaha.....	26
• Imaanshaha, Daahitaanka, Maqanaanshaha	
Dhibatooyinka ka dhasha kiimikada.....	27
• Khamriga ama Kiimikada, Haysashada ama Isticmaalka	
• Khamriga ama Kiimikada, in la haysta iyadoo ujeedadu tahay in la qaybiyo ama la iibiyo	
• Si xun u adeegsashada Dawooyinka (In ka badan inta la ogol yahay)	
• Si xun u isticmaalka Daawooyinka (Qoraalka)	
• Isticmaalka ama haysashada Sigaarka/Nicotine	
Waxyaabaha Halista ah iyo/ama Dhibaataada leh.....	29
• Hubka	
• Fireworks-ka	
• Waxyaabaha Dhibaataada keena	
• Waxyaabaha Khatarta Dhalini kara	
• Hubka, Qaraxyada, Qalabka hubka, Rasaasta, iyo Kuwa kale	
Waxyaabaha Khatarta ah	
Wadista qaabka daran iyo Gaadiidka	31
• Si xun Gaari u wadidda iyo daryeel la'aanta	
• Gaadiidka	
• Gawaarida, Baarkinka aan la oggolayn, Muujinta Warqadda Ogolaanshaha Baarkinka	
• Gawaarida, Xatooyada Warqadda Ogolaanshaha, Warqadda ogolaanshaha faaliska, Warqadda Ogolaanshaha ee Been abuurka ah	
Dhibateenta dhanka Gacan ka hadalka.....	32
• Weerar	
• Weerar; Dhaawac Dhaliye	
• Dagaalka	
• Riixid, ruxid, Gacan ka hadalka	
• Xad-gudubka Galmada	
Dhib u geysashada Hantida	35
• Gubitaan	
• Jebinta iyo Galitaanka	
• Dabka Demiska, Isticmaalka aan la oggolayn	
• Xatooyo ama Baad	
• Fara galinta Nidaamka Amniga	
• Xatooyo, Qaadashada ama haysashada Hantida La soo Xaday	

<ul style="list-style-type: none"> ● Gelid sharci-darro ah ● Burburinta, Falalka Yar (Waa in ka yar \$ 500) ● Burburinta, Falalka Waaweyn (Waa in ka badan \$ 500) 	
Khayaanada Dhanka Aqoonta	38
<ul style="list-style-type: none"> ● Khayaanada, Aqooneed 	
Dhinateenta Dhanka Teknoolojiyadda.....	39
<ul style="list-style-type: none"> ● Qalabka elektaroonigga ah, isticmaalka khaldan ee ● Si Xun U Isticmaalka Qalabka Sawirka ama Duubista ● Si Xun U Isticmaalka Qalabka Teknoolojiyada iyo Isgaarsiinta ● Ku Xadgudubka Qalabka Teknoolojiyada iyo Isgaarsiinta 	
Hanjabaadda iyo/ama Habdhaqanka Carqaladaynta leh	41
<ul style="list-style-type: none"> ● Cunsuriyadda, Takoorka Diinta Ku Salaysan, Xenophobia-ka, Galmada Tilmaanta iyo Takoorka Aqoonsiga Jinsiga ● Xadgudubka, Dhanka Hadalka ● Khatarta Qaraxyada ama Khatarta Argagixisada ● Habdhaqanka Xadgudubka ama Cagajuglaynta ● Habdhaqanka Xun ● Habdhaqan xumo ama ixtiraam la 'aanta ah ● Digniinta Dabka, ee Beenta ah ● Khamaarid ● Xadgudubka ama aargoosiga ● Faquuq ● Amar diiddo ● Khatarta Waxqabadka Kooxda ● Khatarta waxyeelada jirka ee ardayda, shaqaalaha, ama kuwa kale shaqsiyaadka 	
Dabecadda halista ah	47
<ul style="list-style-type: none"> ● Dharka Iyo Muuqaalka ● Warbixinta Beenta ah ● Diiwaanada ama Aqoonsiga Been-abuurka ● Ururada Qarsoon (Walaalaha/Sororities-ka) ● Xaaladaha gaarka ah 	

Kooxda Hoggaanka Dugsiyada Dadweynaha EDINA

Guddiga Dugsiga

Erica Allenburg
Dan Arom
Michael Birdman
Karen Gabler
Cheryl Barry
Elliott Mann
Jennifer Huwe

schoolboard@edinaschools.org

Hoggaanka Xafiiska Degmada

5701 Normandale Road, Edina, MN 55424
952-848-3900

Kormeeraha Guud

Dr. Stacie Stanley

952-848-4000

superintendent@edinaschools.org

Kuxigenka Kormeeraha guud Hal-abuurka

Sare u qaadista iyo Hal abuurka

Nathan Swenson

952-848-4951

nathan.swenson@edinaschool.org

Agaasimaha Barnaamijka Sinnaanta

Guusha & Ardeyda Luuqadaha Badan

Frances (Frannie) Becquer, PhD

952-848-4965

frannie.becquer@edinaschools.org

Agaasimaha Waxbarashada Bulshada iyo

Iskaashiga Istiraatiijiyadeed

Anne Marie Leland, Ph.D.

952-848-3960

annemarie.leland@edinaschools.org

Agaasimaha Maaliyadda iyo Hawgalka

Mert Woodard

952-848-4916

mert.woodard@edinaschools.org

Agaasimaha Kheyraadka Aadanaha

Sonya Sailer

952-848-4911

sonya.sailor@edinaschools.org

Agaasimaha Suuqgeynta iyo Isgaarsiinta

Daphne Edwards

952-848-3959

daphne.edwards@edinaschools.org

Agaasimaha Adeegyada Taageerada

Ardayda

Jody Remsing

952-848-4960

jody.remsing@edinaschools.org

Agaasimaha Waxbaridda & Waxbarashada

Jody De St. Hubert

952-848-4096

Jody.desthubert@edinaschools.org

Hoggaanka Dhismaha Dugsiga

Hoggaanka Dugsiga Hoose

Dugsiga Hoose ee Concord (K-5)

Paul Domer, Maamule

paul.domer@edinaschools.org

Mark DeYoung, Asst. Maamule

mark.deyoung@edinaschools.org

5900 Concord Avenue S. Edina, MN 55424

952-848-4300

Dugsiga Hoose ee Cornelia (K-5)

Lisa Masica, Maamule

lisa.masica@edinaschools.org

Leona Santillan, Dean-ka Maamulka

7000 Cornelia Drive, Edina, MN 55435

952-848-4600

Dugsiga Hoose ee Dalka (K-5)

Cynthia Maldonado, Maamulaha

cynthia.maldonado@edinaschools.org

Jodi Seifert, Dean-ka Maamulka

5701 Benton Avenue S. Edina, MN 55436

952-848-4700

Dugsiga Hoose ee Dooxada Creek (K-5)

Amy Reed, Ed.D., Maamule

amy.reed@edinaschools.org

Jamie Hawkinson, Dean-ka Maamulka

6401 Gleason Road, Edina, MN 55439

952-848-3200

Dugsiga Hoose ee Highlands (K-5)

Cara Rieckenberg, Ed.D., Maamulaha

cara.rieckenberg@edinaschools.org

Tom Luu, Dean-ka Maamulka

5505 Doncaster Way, Edina, MN 55436

952-848-4500

Dugsiga Hoose ee Normandale (K-5)

Dugsiga Immersion ee Faransiiska

Chris Holden, Maamulaha

chris.holden@edinaschools.org

Kany Seck, Ed.D., Dean-ka Maamulka

5701 Normandale Road, Edina, MN 55424

952-848-4100

Hoggaanka Dugsiga Sare

Dugsiga Dhexe ee South View (6-8)

Tricia Pettis, Maamulaha

patricia.pettis@edinaschools.org

Tami Jo Cook, Maamule Kuxigeen

tamijo.cook@edinaschools.org

Julie Krohn, Dean-ka Maamulka

4725 South View Lane, Edina, MN 55424

952-848-3700

Dugsiga Dhexe ee Valley View (6-8)

Patrick Bass, Maamulaha

patrick.bass@edinaschools.org

Erik Lowe, Maamule Kuxigeenka

erik.lowe@edinaschools.org

Kristena Cruzan, Dean-ka Maamulka

6750 Valley View Road, Edina, MN 55439

952-848-3500

Dugsiga Sare ee Edina (9-12)

Paul Paetzel, Maamulaha Ku-meelgaarka ah

paul.paetzel@edinaschools.org

Jenn Carter, Maamule Kuxigeenka

jennifer.carter@edinaschools.org

Jenny Johnson, Maamule

Kuxigeenka./Waxqabadka

jenny.johnson@edinaschools.org

Michael Pretasky, Maamule

Kuxigeenka./Farshaxanka

michael.pretasky@edinaschools.org

Troy Stein, Maamule Kuxigeenka./Ciyaaraha fudud

troy.stein@edinaschools.org

Jeff Pope, Dean-ka Maamulka

6750 Valley View Road, Edina, MN 55439

952-848-3800

Edina Virtual Pathway

Steven Cullison, Mareeyaha EVP

steven.cullison@edinaschools.org

5701 Normandale Road, Edina, MN 55424

952-848-4950

Hoggaanka Waxbarashada Bilawga ah

Waxbarashada Bilawga ah ee Carruurnimada

Kimberley Isley, Kuxigeenka Agaasimaha

kimberly.isley@edinaschools.org

5701 Normandale Road, Edina, MN 55424

952-848-3908

Siyaasadaha Degmada Ardaydu waxay u baahan yihiin

---

inay ogaadaan

Hoos waxaa ku qoran soo koobida siyaasadaha Edina Public Schools ee qeexaya xuquuqda ardayda iyo mas'uuliyadaha. Qoraalla dhammaystiran waxaa laga heli karaa websaydhka degmada edinaschools.org/policies ama marka laga codsado xafiiska dugsiga.

Barnaamijyada Waxqabadka

Degmadu waxay aqoonsan tahay in barnaamijyada waxqabadka ardayda dugsiga dhexe iyo dugsiga sare ay qayb muhiim ah ka yihiin

barnaamijka waxbarashada ee dhameystiran. Hawlaha waxaa loogu talagalay inay bixiyaan waayo-aragnimo aan si kale loogu bixin manhajka waxbarashada ee dhinacyada ciyaaraha, farshaxanka wanaagsan, iyo aqoonyahannada. Qoysaska waxaa lagu dhiirigelinayaa inay ka la xiriiraan xafiiska waxqabadka ee ku yaal Dugsiga Sare ee Edina wixii macluumaad dheeraad ah ee ku saabsan fursadaha laga heli karo barnaamijyada. (Siyaasadaha 627 iyo 628)

Imaanshaha

Ardayda waxaa looga baahan yahay inay dhigtaan dhammaan fasallada loo qoondeeyay oo ay na ku qataan hoolalka waxbarashada maalin kasta, haddii uusan ardaygu ka fasax qaadanin guddiga dugsiga inuu ka qeybgalin sababtoo ah ardaygu wuxuu durbadiiba dhammaystiray heerarka gobolka iyo degmada ee looga baahan yahay inuu ka qalin jabiyo dugsiga sare, wuu ka laabtay, ama wuxuu leeyahay cudurdaar sax ah ee maqnaanshaha. Qoysasku waa inay waqti hore sii buuxiyaan foomka maqnaanshaha Shakhsiyeed, Fasaxyada Qoyska, iyo Fursado Waxbarasho oo Muhiim ah (Lifaaqa II ee Siyaasadda 503) shan (5) maalmood ka hor ee maqnaanshaha ah si loo tixgeliyo cudur daar.

Dugsi kastaa wuxuu dejiyay habraacyada xaadiritaanka ee taageera xaadiritaanka dugsiga caadiga ah. Nidaamyadan waxaa wadaagi doona dugsi kasta waxayna u baahan yihiin taageerada ardayda iyo qoysaska. (Siyaasadda 503)

Ciqaabta

Ciqaabta waa mamnuuc. Ma jiro shaqaale ama wakiil degmada ka tirsan oo ku lug yeelan doona ama sababi doona in lagu soo rogo ciqaab ardayga. (Siyaasadda 507)

Qaybinta agabyada gudaha dhismayaasha Degmada

Degmadu waxay dooneysaa inay ilaaliso xuquuqda hadalka xorta ah ee ardayda iyo shaqaalaha, iyadoo isla mar ahaantaana ilaalineysa daacadnimada ujeedooyinka waxbarashada iyo masuuliyadaha degmada. Ilaalintani waxaa ka mid ah xaq u lahaanshaha in la qaybiyo wayaabaha ay degmada ku lugta lahayn waqti macquul gal ah iyo meel macquul gal ah iyo hab macquul gal ah. Tilmaamaha qaybinta waxaa dejiyay siyaasada degmada waxaana kormeerer doona maamulka dugsiga. (Siyaasadda 904)

Safarka iyo Socdaalka Degmadda la xiriira

Degmadu waxay taageertaa oo ansixisaa safarada ardayda waxayna u safaan meel ka baxsan fasalka iyo aagga tartanka ee sida habboon loo qorsheeyay, si fiican loo abaabulay, si taxadar leh loo kormeeray. Ardayda ka qaybqaata safarro la ansixiyay safarkana waxaa loo oggolaan doonaa inay horay u diyaariyaan xilalka ama qabtaan shaqo aana qabanin intay fasallada ka maqanayeen. Safarrada waxay u baahan yihiin oggolaanshaha waalidka/qofka masuulka ka ah ardayga. (Siyaasadda 538)

Ha isku dayin inaad dib-u-soo celisid

Marka ardayga xanuun lama filaan ah ama dhaawac soo gaaro, doorka shaqaalaha waa inay bixiyaan daryeel caafimaad oo degdeg ah si loo ilaaliyo noloshu loogana badbaado naafonimada. Xaaladaha degdegga ah ee

khatarta ku ah ah nolosha, nidaamka caafimaadka degdegga ah (911) ayaa la laga shaqeysiini doonaa.

Degmadu waxay aqoonsan tahay inay u adeegto ardayda leh baahiyaha caafimaad ee adag iyo in shaqaalaha degmada lagu soo bandhigi karo qoraal ah "ha isku dayin dib u soo nooleynta" (DNAR). Amarada DNAR waxaa aqbali doona Mareeyaha adeegyada caafimaadka waxaana la gelini doonaa faylka xafiisyada caafimaadka dugsiga iyo xafiiska degmadaba. Mareeyaha ayaa raaci doona habraacyada degmada ee kormeerka iyo hirgelinta amarrada. (Siyaasadda 518)

Dharka Iyo Muuqaalka

Degmadan dugsigu waxay ardayda ku dhiirrigelisa inay u labistaan oo ay isku qurxiyaan sida ku habdhqanka howlaha dugsiga. Tani waa mas 'uuliyadda wadajirka ah ee ardayga iyo waalidka ardayga ama qofka mas' uulka ka ah. Waxayaabaha gaarka ah ee la filaaya waxaa lagu qeexay tilmaamaha habdhaqanka ardayga iyo edbinta. (Siyaasadaha 504 iyo 506)

Waxbarashada Carruurta Guri La 'aanta ah

Ardayda ku nool xaaladaha hoyi la 'aanta ah ee degmadeena waxay heli karaan waxbarashada iyo adeegyada kale ee ay u baahan yihiin si ay u buuxiyaan heerarka gobolka iyo degmada. (Siyaasadda 535)

Qaabka Teknolojiyada Elektaroonigga loo Isticmaali Karo

Ardaydu waxay ka la soconi karaan karaan fasalkooda barta intarneetka. Nidaamyada iyo tilmaamaha ayaa loo aasaasay si ay u helaan shabakadaha degmada iyo isticmaalka la aqbali karo oo ammaan ah ee loo adeegsada tikniyoolajiyadda. Si kastaba ha ahaatee, maamulku wuxuu kormeeri doonaa tilmaamaha. Waxayaabaha gaarka ah ee la rajeynaaya, oo ay ku jiraan Xeerka Anshaxa ee Internetka, waxaa lagu qeexay siyaasadda Guddiga Dugsiga.

Waalidiinta ama mas 'uuliyiinta caruurta waa inay oggolaansho siiyaan ilmahooda(carruurtooda) si ay u helaan ilaha internetka, ardayduna waa inay oggolaadaan inay raacaan hababka isticmaalka la aqbali karo. Saxeexa caadiga ama midka elektaroonigga ah ayaa loo baahan yahay sannad kasta. Foomka waxaa laga heli karaa internetka iyada oo la galaaya portal-ka, xarumaha warbaahinta dugsiga iyo Siyaasadda 524.

Xaaladaha Caafimaad ee Degdegga ah iyo Xaddidaada Caymiska Degmada

Degmadu ma iibsato caymiska caafimaadka, caafimaadka ama shilalka ilmahaaga. Haddii ilmahaagu uu shil galo, uu xanuunsan yahay, ama uu ku dhaawacmo inta uu iskuulka joogo ama uu ka qaybgalayo hawlaha degmada lagu taageerayo; qoysasku waxay u baahan doonaan inay lahadan qorshayaashooda caymiska si ay u bixiyaan kharash kasta oo la xiriira (tusaale, daryeelka caafimaadka, gaadiidka degdegga ah). Degmadu ma bixin karto kharashyadan la xiriira. (Siyaasadda 534)

Hubinta lagu xaqiijiyayo Shaqaalaha

Degmadu waxay mudnaan sare siisaa xaqiijinta jawi waxbarasho oo ammaan ah oo caafimaad leh oo loogu talagalay ardayda. Mudnaantan waxaa ka mid ah in loo baahan yahay dhammaan codsadayaasha la siiyay shaqooyinka degmada si ay u dhammaystiraan baaritaanka dambiyada oo qayb ka ah geeddi-socodka go 'aaminta shaqada. Degmadu waxay xaq u leedahay inay sameyso baaritaano ku saabsan dadka kale ee la shaqeeya ama iskaa wax u qabso la leh ama loogu talagalay degmada. (Siyaasadda 404)

Ogeysiisyada Caafimaadka iyo Badbaadada Deegaanka

Asbestos:

Degmadu waxay soo saartay qorshe maamulka oo asbestos ah. Macluumaadka ku saabsan qorshahan waxaad ka [heleysaa bogga Caafimaadka iyo Badbaadada](#) ee websaydhka.

Warbixinta Macdadnta Lead-ka ee Biyaha Cabitaanka

Degmadu waxay daabacdaa macluumaad sanadle ah oo ku saabsan baaritaanka macdanta lead-ka ee ku jura biyaha, qorshayaasha dib-u-eegidda, macluumaadka ku saabsan sida loo helo natiijooyinka baaritaanka, iyo sharaxaadda dadaallada dib-u-eegidda, websaydhka degmada. Macluumaadkan waxaad ka heleysaa [bogga Caafimaadka iyo Badbaadada](#) ee websaydhka.

Ogeysiiska Codsiga Sunta Cayayaanka

Haddii degmadu qorsheyneyso inay dalbato SUNta cayayaankasida ku cad qaybta Xeerarka Minnesota 121A.30, waxay bixin doontaa ogeysiis ugu dambeeyta Sebtember 15 sanad dugsiiyeed kasta oo sunta cayayaanka loo qorsheeyay in la codsado waxayna waalidiinta ku wargelin doontaa in jadwalka lagu qiyaasay codsiyada sunta cayayaanka ay diyaar u yihiin dib-u-eegista ama ku wargelinta xafiisyada dugsiga, iyo in waalidku uu heli karo ogeysiis hore oo codsi kasta ee la soo saaro, haddii si gaar ah loo codsado. Macluumaad dheeraad ah waxaad ka [heleysaa bogga Caafimaadka iyo Badbaadada](#) ee websaydhka.

Helitaanka loo siman yahay ee Xarumaha Dugsiga

Degmadu waxay sameysa fadhi furan oo kooban oo loogu talagalay ardayda dugsiga sare si ay u qabtaan shirar aan la xiriirin manhajka inta lagu jiro waqtiga aan la dhisin. Degmadu ma takoori doonto ama ma diidi doonto sinnaanta ama fursad caddaalad ah iyadoo lagu saleynayo diimaha, siyaasadda, falsafada, ama waxyaabaha kale ee khudbadda ee shirarka noocan oo kale ah. Kulamadan madasha furan ee xaddidan waxay noqon doonaan ikhtiyaari ah oo ay ardayda ababulayaan; ma maalgelini doonaan shaqaalaha degmada ama wakiillada; shaqaalaha ama wakiillada degmada waxay u joogi doonaan kulammada diimaha ka qeybgalayaal oo kaliyah; shirarkaani ma faragelin doonaan habdhaqanka waxqabadyada waxbarashada ee degmada; dadka aan ka shaqeynin degmadana si toos ah uma maamuli karaan, ma xakameyn doonaan, ama si joogto ah uma imaan doonaan barnaamijyada ardayda. Dhammaan shirarka hoos yimaada qodobkan waa inay raacaan habraacyada ay degmadu dejisay. (Siyaasadda 801)

Fursad waxbarasho ee loo siman yahay

Degmadu waxay siisaa fursad waxbarasho oo ay u siman yihiin dhammaan ardayda oo aan si sharci darro ah loo takoorin iyadoo lagu saleynayo jinsiga, midabka, caqiidada, diinta, asalkooda, xaaladda gurka, xaaladda waalidka, xaaladda kaalmada dadweynaha, naafonimada, nooca jinsiga ama hadalka, ama da'da. Ma jiro arday laga reebi doono ka qaybgalka, loo diidi doono faa'iidooyinka, ama haddii kale lagu takoori doono barnaamij kasta oo waxbarasho ama waxqabad kasta oo ay degmadu maamusho iyadoo lagu saleynayo isirka, midabka, caqiidada, diinta, asalkooda, jinsiga, xaaladda gurka, xaaladda waalidka, uurka, xaaladda la xiriirta kaalmada dadweynaha, naafonimada, jihada jinsiga ama hadalka, ama da' da 'da. Arday kasta, waalid kasta, ama mas'uul kasta oo qaba su'aal ku saabsan siyaasada sinnaanta waxbarashada ee degmada waa inuu kala hadlaa mas'uulka degmada ee ku habboon sida uu dhigayo siyaasada. Maqnaanshaha wakiil gaar ah, baaritaan ama cabasho waa in loo gudbiyaa sarkaalka xuquuqda aadanaha ee degmada. Degmada, agaasimaha kheyraadka aadanaha wuxuu u adeegaa sarkaalka xuquuqda aadanaha iyo Isuduwaha Cinwaanka IX, waxaana lagu gaari karaa:

Agaasimaha Kheyraadka Aadanaha

5701 Normandale Road

Edina MN, 55424

952-848-4911

TitleXCoordinator@edinaschools.org (Siyaasadaha 103 iyo 522)

sannad dugsiiyeedka la dheereeyay

Adeegyada Sannadka Dugsiga Dheeraadka ah (ESY) waxaa la siiyaa arday leh Qorshaha Waxbarashada Shakhsi ahaaneed (IEP) haddii kooxda IEP ay go'aamiso adeegyada ESY ay lagama maarmaan tahay inta lagu jiro nasashada barashada si loo siiyo waxbarasho dadweyne oo bilaash ah. (Siyaasadda 508)

Fiiska

Waxyaabaha qaybta ka ah barnaamijka waxbarashada aasaasiga ah waxaa la siiyaa lacagaha gobolka, federaalka, iyo kuwa maxalliga ah iyada oo aan wax lacag ah la siinin ardayga. Ardayda waxaa laga filayaa inay bixiyaan qalin, qalin, warqad, erasers, buugaag, iyo waxyaabo kale oo shaqsiyadeed. Ardayda waxaa laga yaabaa in looga baahan yahay inay bixiyaan qaar ka mid ah khidmadaha kale ama kaydka, kuwaas oo ay ka mid noqon karaan (ma aha liis wadajir ah):

- Khidmadaha gelitaanka ama khidmadaha waxqabadyada dheeraadka ah, halkaas oo xaadirku yahay ikhtiyaari iyo halka khidmadaha gelitaanka ama khidmadaha ardaygu u baahan yahay inuu bixiyo si uu uga qaybgalo ama uga qaybqaato waxqabad-dugsiiyeedka dheeraadka ah waa isku mid dhammaan ardayda, iyadoon loo eegin in ardaygu ka diiwaan gashan yahay dadweynaha ama dugsiga guriga.

- Kharashka agabka loogu talagalay mashruuca fasalka oo ka badan shuruudaha ugu yar oo uu hayo ardayga.
- Kaydinta amniga ee soo celinta qalabka, sahayda, ama qalabka.
- Waxbarashada jireed ee shakhsi ahaaneed iyo qalabka ciyaaraha iyo dharka.
- Waxyaabaha isticmaalka shakhsi ahaaneed ama alaabada ardaygu leeyahay ikhtiyaar uu ku iibsado sida daabacaadaha ardayga, giraanta fasalka, sanadlaha, iyo ogeysiisyada qalin-jabinta.
- Safarrada dugsiga ayaa loo tixgeliyey inay yihiin kuwo dheeri ah oo ku saabsan barnaamijka waxbarashada degmada.
- Fiiska gelitaanka ama kharashyada si aad uga qaybgasho ama aad uga qaybgasho waxqabadyada iyo barnaamijyada ikhtiyaariga ah ee dheraadka ah.
- Si ikhtiyaari ah u iibsaday caymiska caafimaadka iyo shilka ee ardayda.
- Icticmaalka qalabka muusikada ee ay degmadu leedahay ama kireysatay.
- Koorsada Tababarka Darawalada Gawaarida ama Mootada.
- Gaadiidka ilaa iyo dugsiga loogu talagalay ardayda ku nool in laba mayl u jirta dugsiga.
- Gaadiidka ardayda ilaa iyo waxqabadyada kale ee ikhtiyaarka ah ama waxbarista dugsiga sare kadib ee lagu sameeyo goobaha aan iskuulka ahayn.

Ardayda waxaa lacag bay ku bixini doonaa buugaagta, buugaagta dugsiga, iyo buugaagta maktabadda ee lumay ama la haleeye. Degmadu waxay ka tanaasuli kartaa khidmad ama diboosid loo baahan yahay haddii ardayga iyo waalidka/masuulka uusan awoodin inuu bixiyaan. Wixii macluumaad dheeraad ah, la xiriir maamulaha dugsiga ee u xilsaaran ardaygaaga.

Qiimaynta iyo Warbixinta Horumarka Ardayga

Degmadu waxay bixisaa qaab-dhismeed iyohanaan loogu talagalay waxbarashada ardayda ee degmada. Darajaynta iyo qiimeynta waa inay ka caawisaa khibradaha waxbarashada ardayga. Heer kasta oo barnaamijyada dugsiga ah wuxuu dejiyaa shuruudaha fasalka caadiga ah. Shuruudaha waxay ka tarjumayaan da' da ardayga iyo heerka qraalka waxbarashada. (Siyaasadda 618)

Xadgudubka, Xadgudubka Galmada, iyo Rabshadaha

Degmadu waxay mamnuucaysaa nooc kasta oo xadgudub ama rabshado ah oo ku saleysan jinsiga, midabka, caqiidada, diinta, asalka qaranka, jinsiga, da' da, xaaladda guurka, xaaladda qoyska, xaaladda la xiriirta gargaarka dadweynaha, jihada galmada, oo ay ku jiraan aqoonsiga jinsiga ama muujinta, ama naafonimada. Dhibaatada waxaa ka mid noqon kara kuwa soo socda marka la xiriiro jinsiga, midabka, caqiidada, diinta, asalka qaranka, jinsiga, da' da, xaaladda guurka, xaaladda la xiriira kaalmada dadweynaha, naafada, jihada galmada, oo ay ku jiraan aqoonsiga jinsiga ama muujinta, ama da' da:

- magacaawidda, kaftanka, ama xanta;
- qoraalada, kartoonaada, ama graffiti;
- taabashada aan la aqbali karin ee qof ama dharkiisa;
- ama ereyo ama ficil kaa dhigaya inaad dareento caburin.

Qof kasta oo rumeysan inuu yahay dhibanaha xadgudubka diinta, cunsuriyadda ama xadgudubka galmada ama rabshadaha ee ardayga, macallinka, maamulaha ama shaqaalaha kale ee dugsiga degmada, ama qof kasta oo aqoon u leh ama aaminsan habdhaqanka oo noqon kara xadgudub diimeed, jinsi ama rabsha arday, macallin, maamule ama shaqaala kale ee dugsiga, waa inuu isla markiiba u soo sheegaa mas' uulka degmada ee ku habboon (maamulaha, kuxigeenka guud, la taliyaha bulshada, shaqaalaha bulshada, iwm.) Degmadu waxay ku dhiirigelisaa dadka bixinaaya warbixinta ama cabashada inay isticmaalaan foomka warbixinta ee laga heli karo maamulaha dhismaha kasta ama laga heli karo xafiiska degmada dugsiga, laakiin warbixinnada afka ah ayaa sidoo kale loo tixgeliin doonaa cabashooyinka.

Dhismaha kasta ee dugsiga, maamulaha dhismaha ayaa ah qofka mas' uulka ka ah helitaanka warbixinnada afka ah ama qoraalka ah ee ku saabsan diinta, cunsuriyadda ama xadgudubka galmada ama rabshadaha heerka dhismaha, si kastaba ha noqotee, ma jiraan wax hor istaagi kara qof kasta inuu si toos ah ugu soo gudbiyo dhibaataada ama rabshadaha Mareeyaha degmada ama kormeeraha/qofka u magacaaban. Tusaalooyin iyo filashooyin gaar ah ayaa lagu qeexay tilmaamaha habdhaqanka iyo edbinta ardayda, iyo sidoo kale siyaasadda guddiga dugsiga. (Siyaasadda 413)

Marka dugsigu degmada ay aqoon dhab ah u yeeshaan tacaddiyada galmada ee ku qeexan barnaamijyadeeda waxbarasho ama waxqabadyada ka dhanka ah qof ku nool Mareykanka, waxay si deg deg ah uga jawaabi doontaa

qaab aan kala sooc lahayn. Ardayga, waalidka, mas 'uul ama xubin ka tirsan shaqaalaha oo su' aalo ka qaba codsiga Cinwaanka IX iyo xeerarkiisa iyo/ama habkan siyaasada iyo cabashada waa in ay kala hadlaan Isuduwaha Cinwaanka IX. Mareeyaha ee degmada dugsiga waa:

Agaasimaha Kheyraadka Aadanaha 5701
Normandale Road
Edina MN, 55424
952-848-4911
TitleIXCoordinator@edinaschools.org

Tusaalooyin iyo filashooyin gaar ah ayaa lagu qeexay tilmaamaha habdhaqanka iyo edbinta ardayda, iyo sidoo kale siyaasadda guddiga dugsiga. (Siyaasadda 522)

Faquuq

Faquuqa waxaa lagu qeexaa ficil ka dhan ah ardayga, ama ku qasbaya ardayga inuu sameeyo ficil, kaas oo abuuraya khatar weyn oo waxyeello u leh qofka, si ardayga loogu bilaabo ama loola xiriiryo urur ay leyihiin ardayda, ama ujeedo kale. Ma jiro arday ama shaqaale qorsheyn doona, amri doona, dhiirigelinaya, caawinaaya, ama ka qaybqaadan doona faquuqa. Siyaasaddan ka dhanka ah nacaybka waxay khuseysaa dabeecadda ka dhacda ama ka baxsan dhismayaasha dugsiga iyo wakhti kasta oo maalinta kamid ah. Qof kasta oo aaminsan in ay yihiin dhibbanaha nacaybka ama aqoon u leh ficil nacaybku waa inuu si deg deg ah u soo sheegaa macluumaadka. Tusaalooyin iyo filashooyin gaar ah ayaa lagu qeexay tilmaamaha habdhaqanka iyo edbinta ardayda, iyo sidoo kale siyaasadda guddiga dugsiga. (Siyaasadda 526)

Homework-ka

Degmadu waxay u aqoonsan tahay shaqo-guriyeed joogto ah, ujeedo leh inay tahay qayb muhiim ah oo ka mid ah habka waxbarida. Shaqada-gurigu waxa ay tix-raacaysaa hawsha ay macallimiintu u xilsaareen ardayda oo loogu talagalay in lagu dhammeeyo saacadaha aan dugsiga la dhigan ama wakhtiga waxbarasho ee madaxbannaan inta lagu jiro maalinta dugsiga. Shaqada-gurigu waa inay noqotaa mid dhab ah oo dheer iyo dhib, iyadoo la eegayo kartida ardaygu u leeyahay inuu si madax-banaan u shaqeeyo, iyadoo la aqoonsanayo qaddarka shaqada-guriyeedka ayaa kordhin doonta marka ardaygu ka sii gudbayo darajooyinka. (Siyaasadda 610)

Shuruudaha Tallaalka

Ardayda waxaa looga baahan yahay inay kanaan caddaynta tallaalka ama dukumiintiyada ku habboon ee ka reebaya ardayga tallaalka iyo xogta kale ee lagama maarmaanka u ah si loo hubiyo in ardaygu ka badqaba cudur kasta oo la isku gudbin karo, sida xaaladda diiwaangelinta. (Xeerka 530)

Wareysiyada Ardayda ee Hay 'adaha ka madaxa banaan Dugsiga

Guud ahaan, ardayda ma wareysan karaan inta lagu jiro maalin dugsiiyeedka dadka aan ahayn waalidiinta ardayga, mas 'uuliyiinta degmada, shaqaalaha ama wakiilada degmada, marka laga reebo sida ku xusan xeerka degmada. Markaad heshid codsi ah in lagu wareysto, waxaa go'aamini kara maamulaha dhismaha in lagu wareysanaaya iyo in kale (Siyaasadda 519)

Waxyaabaha Maktabadda

Ujeedada ugu weyn ee agabyada maktabadda iyo kheyraadka degmada waa hirgelinta, sare u qaadista, iyo taageerada barnaamijyada waxbarashada iyo jiheynta istiraatiijiga ah ee degmada. Xulashada agabka maktabadda waxay kuxirantahay shaqaalaha degmada ee sida xirfadda leh loo tababaray, iyadoo la aqoonsan yahay in guddiga uu leeyahay awood kama dambeys ah oo ku saabsan xulashada agabka maktabadda. Waalidku waxay xaq u leeyihiin iyo mas 'uuliyad si ay u go' aamiyaan helitaanka carruurtooda qalabka maktabadda. Degmadu waxay qaadi doontaa tallaabooyin macquul ah si ay u hoggaansamaan codsiga waalidka/masuulka in helitaanka agab gaar ah oo ku jira aruurinta agabka maktabadda lagu xaddido ardaygoda. Codsi kasta oo dib loogu eegayo ka mid noqoshada agabka maktabadda gaarka ah ee ururinta agabka maktabadda degmada waa in la sameeyaa iyadoo la raacayo shuruudaha siyaasadda degmada. (Siyaasadda 606.5)

Daawada

Degmadu waxay qiraysaa in ardaydu u baahan karaan dawooyin dhakhtar soo qore iyo dawooyin aan la qorin inta lagu jiro maalinta dugsiga. Xaaladaha noocaas ah, daawada waxaa maamuli karaa oo keliya kalkaalisada iskuulka ee shatiga leh ama shaqaalaha kale ee iskuulka. Degmadu waxay ka horjoogsataa ardayda inay haystaan oo ay iskood u maamulaan daawooyinka aan dhaqtarka soo qorin iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga helin waalidka ama masuulka ardayga kaasi oo aan ku jurin faylka xafiiska caafimaadka. Haddii ay dhacdo in isticmaalka opioid xad dhaaf ah laga shakiyo gudaha dhismaha degmada, dhisme kasta wuxuu leeyahay qiyaasta daawada ee antiagonist-ka opiate (Naloxone/Narcan) oo ay maamuli karaan shaqaalaha degmada ee loo tababaray xaaladaha degdegga ah. (Siyaasadaha 516 iyo 516.5)

Xaqa Waalidka ee Ogaanshaha

Haddii waalidku codsado, degmadu waxay bixin doontaa macluumaad ku saabsan aqoonta xirfadeed ee macallimiinta fasalka ilmahooda, oo ay ku jiraan, ugu yaraan, kuwa soo socda:

1. haddii macallinku buuxiyay shahaadooyinka gobolka iyo shuruudaha shatiga ee heerarka fasalka iyo meelaha mawduuca ee macallinku ku siinayo waxbarid;
2. in macallinku wax ku barayo xaalad deg-deg ah ama shati kale oo ku meel gaar ah oo ka baxsan shuruudaha shatiga gobolka ama shatiga laga dhaafay inuu soo gudbiyo;
3. shahaadada baccalaureate-ka ugu weyn ee macalinka iyo shahaadada kale ee qalinjabinta ama shahaadada uu haysto macalinka, iyo qeybta uu shahaadada ka haysta;

In ardayga ay u adeegyada siiyaan xirfadleyaal, haddii ay sidaa tahayna, aqoonta iyo waayo-aragnimadooda.

Intaas waxaa sii dheer, degmadu waxay waalidiinta siin doontaa macluumaad ku saabsan heerka ay gaari karaan ilmahooda mid kasta oo ka mid ah qiimeynta waxbarashada gobolka. Degmadu waxay siin doontaa ogeysiis waalidiinta hadii ilmahooda loo qoondeeyay, ama la baray afar ama in ka badan toddobaad oo isku xigta, macallin aan aqoon sare u lahayn.

Ballanqaadka Daacadnimada

Ardaydu waxay ku akhrin doonaan Ballanqaadyada Daacadnimada calanka Mareykanka hal ama in ka badan toddobaad kasta. Qof kasta oo aan dooneynin inuu ka qaybqaato akhrinta Ballanqaadkii Alle ee sabab kasta oo shakhsi ah wuxuu dooran karaa inuusan ka qaybgalin. Ardayda iyo shaqaalaha dugsiga waa inay ixtiraamaan xaqa qof kale uu u leeyahay inuu doorto go'aankaas. (Siyaasadda 531)

Xulashooyinka Diiwaangelinta Dugsiga Sare kadib

Ardayda fasalka sagaalaad, tobnaad, kow iyo tobnaad, iyo laba iyo tobnaad waxay codsan karaan inay diiwaangeliyaan Xulashooyinka Diiwaangelinta Dugsiga Sare (PSEO) iyo barnaamijyada kale ee kobcinta sare leh. Macluumaadka guud ee la cusbooneysiinayo ee ku saabsan barnaamijka PSEO waxaa lagu daabici doonaa websaydhka degmada iyo agabka loo qaybiyo waalidiinta iyo ardayda la siiyo dhammaan ardayda fasalka siddeedaad, sagaalaad, tobnaad, iyo kow iyo tobnaad ee hore ee (1) saddex toddobaad ka hor taariikhda ardaygu u baahan yahay inuu iska diiwaangeliyo koorsooyinka degmada ee sanad dugsiiyeedka soo socda, ama (2) Maarso 1 ee sannad kasta.

Shahaadooyinka u qalmida ee la siiyay ardayga iyada oo loo marayo koorsada PSEO ama barnaamijka buuxiya ama ka badan heerka qalin-jabinta ama shuruudaha waxaa loo xisaabin doonaa shuruudaha qalin-jabinta iyo deynta ee heerarka tacliinta gobolka. Ardayda xiiseyneysa waa inay buuxiyaan foomka codsiga oo ay u gudbiyaan la-taliyahairillaa Oktoobar 30 ama Maajo 30 si ay u muujiyaan ujeedada ardayga inuu iska diiwaangeliyo koorsooyinka dugsiga sare kadib inta lagu jiro muddada waxbarashada soo socota. Ardaygu wuxuu ku xiran yahay ogeysiinta ama ma ogeysiinayo degmada ugu dambeyn Oktoobar 30 ama Maajo 30 si uu u diiwaangeliyo sannad-dugsiiyeedka soo socda. Foomka codsiga waa in uu saxiixaa ardayga iyo waalidka ama masuulka. Ardayda raba inay qaataan koorsada PSEO waa inay la xiriiraan la-taliyahooda wixii macluumaad dheeraad ah.

Horusocodka, Dardargelinta, Ku xajinta iyo Galitaanka Hore ee Nasiriga Dugsiga

Degmadu waxay u heellan tahay guud ahaan iyo horumarka joogtada ah ee arday kasta. Ardayda waxaa lagu dhejin doonaa heerka waxbarashada ee ugu habboon baahidooda tacliinta, bulshada iyo shucuurta. Ardaydu sida

caadiga ah waxay u gudbi doonaan heer ilaa heer sanadle ah. Waxaa laga yaabaa in laga reebo marka ay ku jiraan danta waxbarashada ugu fiican ee ardayga. Ka reebitaanada waxaa la sameyn doonaa oo keliya ka dib markii lala tashado qoyska ardayga. Go 'aanka kama dambaysta ah wuxuu ku xiran yahay degmada. (Siyaasadda 513)

Ilaalinta iyo Asturnaanta Diiwaanka Ardayga

Degmadu waxay aqoonsan tahay mas 'uuliyaddeeda ku saabsan ururinta, dayactirka iyo faafinta diiwaanka waxbarashada ardayga iyo xogta. Siyaasadda degmadu waxay qeexaysaa habraacyada iyo dhaqamada lagu ilaalinayo asturnaanta macluumaadka ardayda iyadoo la raacayo shuruucda gobolka iyo federaalka.

Tusaalooyinka macluumaadka tusaha ardayga ayaa hoos ku qoran waxaana loo heli karaa dadweynaha. Waalidka/mas 'uulka waxaa laga yaabaa inuu diido inuu haysto wax ama dhammaan macluumaadka tusaha ee la soo bandhigay iyada oo loo ogeysiinayo maamulaha dhismaha qoraal ahaan si waafaqsan siyaasadda degmada.

- Magacyada Ardayda iyo Waalidka/Masuulka
- Liiska Telefoonka Waalidka/Masuulka
- Sawirka Ardayga
- Taariikhda Dhalashada Ardayga iyo Goobta Dhalashada
- Taariikhaha ka qeybgalka
- Heerka Fasalka iyo Dugsiga ugu dambeeyay
- Ka qaybqaadashada Waxqabadka Rasmiga ah ee La Aqoonsan Yahay iyo Isboortiga
- Miisaanka iyo Culeyska Xubnaha Kooxda Atletico
- Darajooyinka, Sharafta, iyo Abaalmarinta La Helay

Diiwaanada ardayga waxaa loo kala saaraa sida dadweynaha, gaarka ah, ama qarsoodi ah. Shuruucda gobolka iyo federaalka waxay ka ilaaliyaan diiwaanka ardayda kormeerka ama isticmaalka aan la fasaxin waxayna siinayaan waalidiinta/mas 'uuliyiinta iyo ardayda u qalma xuquuq gaar ah. Ujeeddooyinka diiwaanka ardayga, ardayga "u qalma" waa mid ka mid ah 18 ama ka weyn ama ka diiwaangashan hay' ad waxbarasho dugsiga sare ka dib. Wixii macluumaad dheeraad ah ee ku saabsan xuquuqda waalidiinta/mas 'uuliyiinta iyo ardayda u qalma ee ku saabsan diiwaanka ardayda, fiiri siyaasada degmada ee ku saabsan "Ilaalinta iyo Asturnaanta Diiwaanka Ardayga." (Siyaasadda 515)

kala faquuqa iyo Noocyada Kale ee Takoorka ama Xadgudubka

Dugsiyada Dadweynaha Edina waxay diidaan oo mamnuucaan dhammaan noocyada cunsuriyadda, takoorka ku saleysan diinta, xenophobia, iyo jihada galmada ama dhibaateynta aqoonsiga jinsiga iyo/ama takoorka maadaama ficilladani ay burburinayaan howlgalka degmada iyo qiyamka asaasiga ah. EPS waxaa ka go 'an sameynta iyo joogteynta bulshooyinka dugsiyada ee nabdoon oo loo wada dhan yahay dhammaan ardayda iyo qoysaska. Shaqaalaha iskuulka waa inay door firfircoon oo joogto ah ka ciyaaraan wax ka qabashada dhibaatan iyo takoorka noocaas ah, iyo in ay soo sheegaan habdhaqankan qaldan.

Ujeeddooyinka qodobkan, qeexitaannada soo socda ayaa khuseeya:

- Midab Takoork
  - Takoorkid, takoorkid, stereotyping, ama ka soo horjeeda qofka ama dadka oo ku saleysan xubinnimadooda koox qowmiyadeed ama qowmiyado gaar ah
- Takoorka Diinta ku salaysan:
  - Takoorkid, takoorkid, stereotyping, ama ka soo horjeeda qofka ama dadka oo ku salaysan caqidadooda diimeed ama xubinimada koox diimeed (tusaale ahaan, Antiisemitism – Hostility ama takoorka dadka Yuhuudda ah).
- Xenophobia:
  - Xadgudub, takoorkid, stereotyping, ama antagonism loogu talagalay qof ama dad ka yimid waddamada ka baxsan Mareykanka.
- Jinsiga Jinsiga ama Takoorka Aqoonsiga Jinsiga:
  - Takoorkid, takoorkid, stereotyping, ama ka soo horjeeda qofka ama dadka oo ku saleysan aqoonsigooda jinsiga iyo/ama dabeecadda galmada. (Siyaasadda 413)

Raadinta Lockers, Desks, Possessions, iyo Dadka

Xirmooyinka iskuulka iyo miisaska waa hantida degmada. Degmadu waxay ilaalisaa xakamaynta kaliya ee

qufulka iyo miisaska la bixiyo si loogu raaxeysto ardayda. Kormeerka gudaha qufulka iyo miisaska waxaa sameyn kara shaqaalaha degmada sabab kasta, ogeysiis la 'aan, oggolaansho arday la' aan, iyo dammaanad la 'aan. Iskuulladu waxay sidoo kale isticmaali karaan eeyaha si gaar ah loo tababaray ee meelaha baabuurta la dhigto ee degmada, si loo ogaado loona ogeysiyo shaqaalaha joogitaanka walxaha xaaraanta ah iyo walxaha sharci darrada ah. (Siyaasadda 502)

Xulashada iyo Diidmada Qoraalka Barashada, Qalabka, iyo Nuxurka

Degmadu waxay aqoonsan tahay xulashada buugaagta wax lagu barto iyo agabka wax lagu barto waxay muhiim u tahay taageerada heerarka tacliinta iyo manhajka degmada. Guddiga dugsigu wuxuu awood u leeyahay inuu go 'aan kama dambeys ah ka gaaro xulashada qoraallada waxbarista, agabyada iyo waxyaabaha ku jira. Degmadu waxay leedahay geedi socod, oo lagu tixraacay Siyaasadda 606, qoysaska iyo xubnaha bulshada si ay u diidaan oo ay u raadsadaan dib-u-eegista qoraallada iyo agabyada waxbarista ee la xushay. (Siyaasadda 606)

Guryaha Gaarka ah iyo Adeegyada loogu talagalay Ardayda Baahiyaha Gaarka ah leh

Degmadu waxay bixisaa adeegyo iyo guryo gaar ah oo buuxa oo loo baahan yahay si loo daboolo baahiyaha ardayda. Qoysaska waxaa lagu dhiirigelinayaa inay la xiriiraan maamulayaasha dhismaha wixii macluumaad dheeraad ah ee la xiriira aqoonsiga ardayga, qiimeynta, helitaanka adeegga iyo xulashooyinka kale. (Siyaasadda 607)

Ogeysiiska Shaqaalaha ee Habdhaqanka Rabshadaha leh ee Ardayda

Dadaalka lagu bixinayo jawi dugsiga oo ammaan ah, macallinka fasalka loo qoondeeyay iyo shaqaalaha kale ee leh dano waxbarasho oo sharci ah ayaa la ogeysiin doonaa haddii ardaygu leeyahay taariikh habdhaqan rabshad leh. Maamulku wuxuu la kulmi doonaa macallinka fasalka loo qoondeeyay iyo shaqaalaha kale ee leh dano waxbarasho oo sharci ah ujeedada ogeysiinta iyo go 'aaminta sida shaqaaluhu ula shaqeyn doonaan ardayga la aqoonsaday. (Siyaasadda 529)

Imtixaanka Gobolka

oo dhan21Ka qaybqaadashada qiimaynaha gobolka oo dhan waxay caawisaa qoysaska inay arkaan sawir sawireed ee waxbarashada ardaygoda si ay ugu doodaan guushooda dugsiga. Qiimaynta gobolka oo dhan waxay sidoo kale siisaa macluumaadka dugsiyadeena iyo degmadeena ku saabsan sida dhammaan ardaydu ula falgalayaan nuxurka ay ku bartaan dugsiga. Ka-qaybgalka ardayga ee qiimaynaha gobolka iyo deegaanka looga baahan yahay waa doorashada waalidka/masuulka. Haddii aad doorato in ardaygaagu aanu ka qaybgalin qiimaynta gobolka oo dhan, fadlan buuxi [foomka ka bixidda](#) oo ku soo celi dugsiga ilmahaaga.

La xidhiidh dugsiga ardaygaaga si aad wax badan uga ogaato qiimaynaha looga baahan yahay deegaanka Baro wax badan oo ku saabsan qiimaynaha gobolka oo dhan looga baahan yahay adiga oo booqanaya Waaxda Waxbarashada ee MN bogga Imtixaanka Gobolka oo dhan: <https://education.mn.gov/MDE/fam/tests/>

Lacag uruurinta Ardayga

Degmadu waxay aqoonsan tahay rabitaanka kooxaha ardayda iyo ururada ardayda ee degmada taageera si ay u ururiyaan lacag si ay u daboolaan baahidooda iyo hadafyadooda iyo maalgelinta hawlaha ardayda. Kooxaha dugsiga ama ururada ururiya lacagta waa inay buuxiyaan shuruudaha degmada ee la aasaasay oo raacaan siyaasada degmada ee ururinta maalgelinta. (Siyaasadda 629)

Daraasadaha Ardayga

Daraasadaha ardayda waxaa lagu sameyn karaa, sida loo go 'aamiyo, degmada. Kormeeraha ayaa laga yaabaa inuu diido inuu u oggolaado sahanka in la sameeyo iyadoo lagu saleynayo isku dheelitirka sahanka ee howlgalka degmada ama saameynta maamulka sahanka uu ku yeelan lahaa maalinta barashada. (Siyaasadda 520)

Isticmaalka iyo Baarkinka Gawaarida Ardayda

Ardayda waxaa loo oggol yahay isticmaalka xadidan iyo baarkinka baabuurta baabuurta ee meelaha degmada

iyadoo la raacayo siyaasada degmada. Ardayda loo oggol yahay inay dhigtaan meel degmo ah waxay sidaas u sameeyaan mudnaan, ma aha xuquuq. Gudaha gawaarida gawaarida ee ardayda ku nool goobaha degmada, oo ay ku jiraan xarumaha gacmo-gashiga ama qashinka, waxaa laga yaabaa in la baaro marka mas 'uuliyiinta dugsiga ay qabaan tuhun macquul ah oo ah in baaritaanka uu daaha ka qaadi doono xadgudub sharciga iyo/ama siyaasadda dugsiga ama xeerka. (Siyaasadda 527)

Deegaanka Aan Sigaarka lagu arki karin

Degmadu waxay ka xoroobi doontaa isticmaalka tubaakada. Waa xadgudub ku saabsan siyaasada degmada ee qof kasta oo sigaar cabaya ama isticmaalaya tubaakada, aaladaha la xiriira tubaakada, ama sigaarka elektaroonigga ah ee hantida degmada, ama arday kasta inuu wax noocaas ah ku haysto hantida degmada. Qof kasta oo ku xadgudba siyaasaddan waxaa lagu xukumi doonaa habraacyada edbinta iyadoo la raacayo siyaasadda degmada iyo sharciga gobolka. Siyaasadda degmadu waxay bixisaa ka reebitaan kooban oo loogu talagalay iftiinka tubaakada qof weyn, ama arday xambaarsan boorso daawo ah oo ay ku jiraan tubaako la furo oo ogeysiis ku siisay degmada, haddii qofka uu ka tirsan yahay qabiil Hindi ah iyo waxqabadka noocan oo kale ah waxaa loogu talagalay inuu u hoggaansamo xafadda ruuxiga ah ama dhaqanka Hindida ah ama dhaqanka. (Siyaasadda 419)

Tababarka Mushaharka

Macallimiinta hadda ju jooga rdaygu ma bixin karaan barashada dugsiga ka baxsan ee mushaharka ardayga ama qoyska ardayga inta lagu jiro sanad dugsiiyeedka. Liiska macallimiinta waxaa ilaaliya waaxda waxbarashada bulshada ee degmada waxaana laga codsan karaa marka la raadinayo taageerada macallimiinta. Degmadu ma taageerto macallimiin gaar ah, ma fuliso hubinta asalka, ama go 'aamiso xaaladda shatiga ee macallimiinta ku qoran. (Siyaasadda 439)

Isticmaalka Iskaa wax u qabso ee Iskuulada

Degmadu waxay ka go 'an tahay inay adeegsato mutadawiciin si ay uga caawiso shaqsiyaadka waxbarashada, kor u qaadista isdhexgalka dugsiga/bulshada, iyo taageerida waxqabadyada dugsiga iyo dhacdooyinka. Iskaa wax u qabso ayaa si taxadar leh loo dhigi doonaa iyadoo la tixgeliyo sida joogitaankoodu u taageerayo ujeedooyinka waxbarashada ee fasalka, manhajka, waxqabadka ama munaasabadda. Mutadawiciintu waxay u hoggaansami doonaan dhammaan heerarka ay dejiyeen siyaasadaha, oo ay ku jiraan dhammaystirka hubinta asalka dambiyada ee mutadawiciintaas oo ka qaybgeli doona safarada habeenkii ama aan la kormeerin ardayda. (Siyaasadda 911)

Fiidiyowga/Kormeerka Elektaroonigga ah

Ilaalinta caafimaadka, daryeelka iyo badbaadada ardayda, shaqaalaha iyo booqdayaasha inta lagu jiro hantida degmada dugsiga iyo ilaalinta hantida degmada waa howlo muhiim u ah degmada. Degmadu waxay aqoonsan tahay qiimaha nidaamyada kormeerka fiidiyowga/elektaroonigga ah ee kormeerka waxqabadka hantida degmada iyadoo la siinayo shaqooyinkaas. (Siyaasadda 717)

Fayo-qabka — Cuntada, Nafaqada iyo Waxqabadka Jirka

Degmadu waxay aqoonsan tahay in waxbarashada nafaqada iyo waxbarashada jireed ay yihiin qaybo muhiim u ah geeddi-socodka waxbarashada iyo in caafimaadka wanaagsan uu kobciyo ka qaybgalka iyo barashada ardayda. Deegaanka dugsigu waa inuu kor u qaadaa oo ilaaliyaa caafimaadka, wanaagga, iyo awooda uu wax ku barto isagoo dhiirrigelinaya cunista caafimaadka leh iyo dhaqdhaqaaqa jirka. Degmadu waxay dhiirrigelisaa ka qaybgalka ardayda, waalidiinta, macallimiinta, shaqaalaha, iyo dadka kale ee daneynaya hirgelinta, kormeerka iyo dib u eegista siyaasadaha nafaqada degmada iyo dhaqdhaqaaqa jirka. (Siyaasadda 533)

Marka laga reebo siyaasadaha lagu daro iyo/ama lagu tilmaamo Buuggan Gacanta, ardayda waxaa laga filayaa inay ka warqabaan oo ay u hoggaansamaan dhammaan siyaasadaha degmada. Ardaydu waa inay fiiro gaar ah u yeeshaan siyaasadaha ku jira Qaybta 500 oo si gaar ah u khuseeya ardayda. Su 'aalaha ku saabsan siyaasadaha waxaa loo gudbin karaa maamulaha dhismaha. Fadlan ogsoonow inkasta oo dhammaan iswaafajinta siyaasadda ay hadda yihiin sida daabacaadda, guddiga dugsiga wuxuu dib u eegayaa dhammaan siyaasadaha ku saleysan wareegga. Dhammaan siyaasadaha degmada ee hadda jira waxaa laga heli karaa

halkan: edinaschools.org/policies.

Dugsiyada dadweynaha EDINA waxay ka go 'an tahay ka hortagga iyo mamnuucida

Waxaa loo baahan yahay jawi ammaan ah oo rayid ah si ardaydu u bartaan oo ay u gaaraan heerar sare oo tacliimeed, iyo inay kor u qaadaan xiriirada caafimaadka leh ee aadanaha.

Siyaasadda 514 – Mamnuucida Bullying

Ficilka xadgudubka, oo ay ku jiraan xadgudubka internetka, waa mamnuuc hantida degmada, howlaha degmada, ama gaadiidka degmada.

Habdhaqanka xun iyo murugada leh ee ku lug leh jinsiga, midabka, caqiidada, asalka qaranka, jinsiga, da 'da, xaaladda guurka, xaaladda la xiriirta gargaarka dadweynaha, naafonimada, diinta, dhibaateynta galmada, iyo dabeecadda galmada iyo aqoonsiga jinsiga sida lagu qeexay qawaaniinta waa mamnuuc. Xayiraadani waxay khuseysaa ardayda, qandaraaslayaasha madaxa bannaan, macallimiinta, maamulayaasha, iyo shaqaalaha kale ee degmada.

- "Bullying" waxaa loola jeedaa cabsida, hanjabaadda, xadgudubka, ama waxyeelaynta habdhaqanka si ula kac ah iyo:

1. isku dheelitirnaan dhab ah ama la arko ee awoodda waxaa u dhexeeya ardayga ku hawlan habdhaqanka xaaraanta ah iyo bartilmaameedka habdhaqanka xaaraanta ah, iyo habdhaqanka ayaa lagu celiyaa ama qaabeeya; ama

2. materically iyo si weyn u carqaladeeyo awoodda ardayga ee wax ku barto, ama awood u leh ka qayb qaadashada hawlaha dugsiya ama hawlaha, ama helitaanka faa 'iidooyinka dugsiya, adeegyada, ama mudnaanta, ama awoodda macallimiinta si ay u baraan ardayda jawi ammaan ah.

Ereyga "xadgudubka" si gaar ah waxaa ka mid ah cyberbullying, habdhaqan xun oo murugo leh, iyo ka faa 'iideysiga galmada.

- "Habdhaqanka xun iyo murugada waxaa loola jeedaa in la abuurto jawi waxbarasho oo cadaawad leh iyada oo ujeedadu tahay inay waxyeello u geysato iyada oo si ula kac ah u dhaawacaysa mid kale oo aan sabab ama sabab ahayn ama ku lug leh dulmiga xad-dhaafka ah ama xad-dhaafka ah ama ku farxi kara naxariis darrada.
- Qof kasta oo aaminsan inuu ahaa bartilmaameedka ama dhibbanaha xadgudubka ama qof kasta oo aqoon leh ama aaminsan habdhaqanka oo noqon kara xadgudub ama habdhaqan kale oo ay mamnuucday siyaasaddan ayaa isla markiiba u sheegi doona falalka la sheegay sarkaal degmo oo ku habboon oo siyaasaddan loo qoondeeyay.
- Shaqaale aqoon leh ama aaminsan habdhaqanka xadgudubka ayaa isla markiiba u soo wargelin doona maamulaha dhismaha

- Degmadu waxay leedahay hanaan baaritaan oo qeexan waxayna qaadi doontaa talaabo edbineed sida loo baahdo
- Dukumiintigan waa ogeysiin loogu talagalay ardayda, qoysaska iyo shaqaalaha siyaasaddan.

Mas 'uuliyadaha Rakaabka Basaska Ardayga

Dugsiyada Dadweynaha Edina waxay ka go 'an tahay inay siiso khibrad fuushan oo ammaan ah oo raaxo leh oo loogu talagalay kuwa raacsan basaska. Waaxda gaadiidka ee degmada iskuulka ayaa mas' uul ka ah badbaadada fardooleyda inta ay ku jiraan baska iskuulka.

Waalidiinta ama mas 'uuliyiinta ayaa mas' uul ka ah badbaadada ardaygooda ilaa ay ku jiraan baska dugsiya. Tilmaamaha mas 'uuliyadaha baska ardayda ee degmada waxaa dejiyay degmada. Fadlan dib u eeg macluumaadkan oo kala hadal ilmahaaga(carruurtaada). Macluumaadkan waxaa la siiyaa si ilmahaagu(carruurtaada) uu si cad u fahmo filashooyinka habdhaqanka baska.

Kaxeeynta baska iskuulka waa mudnaan la burin karo haddii ardaygu doorto inuusan u hoggaansamin qawaaniinta darawaliinta baska.

Jadwalka Baska

Jadwalka basaska waxaa la bixiyaa bartamaha Agoosto. Haddii ay jirto su 'aal ku saabsan wadada baska, fadlan la xiriiir waaxda gaadiidka 952-848-4979 inta u dhexeysa saacadaha 7:00 subaxnimo iyo 4:30 galabnimo; wicitaanada ka hor ama ka dib waxaa loo gudbin doonaa farriimaha codka si aad u hesho tilmaamo dheeraad ah. Haddii isbeddel waddo la codsado oo saameyn ku yeelan kara kuwa kale, waxaa lagaa codsan doonaa inaad buuxiso foomka codsiga wadada baska. Waaxda gaadiidka waxay dib u eegeysaa dhammaan codsiyada si ay u sameeyaan isbeddel ku habboon. Foomamadan waxaa lagu heli karaa adigoo wacaya xafiiskaaga dugsiya.

Tababarka Badbaadada Ardayga

Dhammaan ardayda waxay heli doonaan tababarka badbaadada baska iskuulka iyo baaritaanka dayrta. Tababarkan iyo tijaabadani waxay waafaqsan yihiin sharciga gobolka. Tababarka iyo tijaabada ayaa la dhammaystiri doonaa saddexda toddobaad ee ugu horreeya dugsiya fasallada K-3, iyo lixda toddobaad ee ugu horreeya ee ardayda fasallada 4-10. Intaas waxaa sii dheer, dugsiyo badan ayaa dhammaystiraya tiro ka mid ah kalfadhiyada waxbarashada badbaadada basaska ee socda sannad-dugsiyeedka oo dhan.

Kursiga la keydiyay - Fasalada K-8

Inta lagu jiro labada toddobaad ee ugu horreeya dugsiya, ardaydu waxay fursad u heli doonaan inay doortaan meesha iyo cidda ay rabaan inay la fadhiistaan. Labada toddobaad ee ugu horreeya ka dib, shaxda fadhiga ayaa la duubi doonaa. Ardaydu waa inay fadhiistaan kursi isku mid ah maalin kasta, labadaba ilaa iyo dugsiya. Isbedelada waxaa sameyn kara darawalka sababo la xiriira edbinta ama arrimaha amniga. Haddii wakhti kasta ardaygu uusan ku qanacsanayn xil ka qaadista kursiga, waxay la hadli karaan darawalka. Walaac kasta oo kale waa la xallin karaa iyadoo la wacayo waaxda gaadiidka.

Wareejinta Rakaabka – Fasalada K-12

Sharciga gobolka wuxuu farayaa in fuushanaanta baska aysan ka badnaan karin awooddeeda. Sababtoo ah fuushanaanta sare ee basaska badankood, waaxda gaadiidka ayaa sii wadi doonta siyaasada ah inaan loo oggolaan wareejinta fuushan – ardayda aan si joogto ah loo qorsheeyin inay raacaan baskaas. Degmadu waxay taageertaa siyaasaddan badbaadada arday kasta iyo in la hubiyo in arday kasta uu kursi ku leeyahay baska. Ardayda looma oggolaan doono inay raacaan bas kale haddii aan loo baahnayn ujeedooyin ay horay u ansixiyeen kormeeraha gaadiidka iyo maamulaha dhismaha (tusaale, baahiyaha daryeelka carruurta, casharada si joogto ah loo qorsheeyay). Hadafkeenu waa inaan bixino adeeg gaadiid oo ammaan ah oo wax ku ool ah, ma aha inaan ku dhibtoon xaaladaha gaadiidka ee waalidiinta/mas 'uuliyiinta iyo ardayda.

Mas 'uuliyadaha Rakaabka Basaska Ardayga

Degmadu waa in la siiyo gaadiid ammaan ah oo raaxo leh oo loogu talagalay ardaydeena. Tani waxay dhacdaa marka aan la shaqeyno ardayda, waalidiinta/mas 'uuliyiinta, macallimiinta, iyo darawaliinta. Badbaadada

dhammaan fuushan, fadlan dib u eeg mas 'uuliyadaha soo socda ee fuushan ilmahaaga(carruurtaada) ka hor inta uusan bilaaban sannad-dugsiyeedka.

A. Jooji baska

1. Isticmaal sidewalks halka la bixiyo.
2. Haddii aysan jirin dhinacyo, ku soco fayl keliya garabka bidix ee wadada oo wajahaya taraafikada.
3. Wadooyinka Isgoyska oo kaliya geesaha.
4. Isticmaal waddo toos ah laakiin iska ilaali inaad ka gudubto jardiinooyinka ama saamiyada madhan.
5. Ku soo dhawow joogsigaaga baska oo aan ka badnayn shan daqiiqo ka hor joogsiga qorshaysan. Darawalka baska ma sugi karo ardayda dambe.
6. Ka digtoonow shakhsiyaadka shakiga leh ee lugta ama gawaarida mootada. U sheeg dadkaan darawalkaaga baska ama maamulaha iskuulka. Xitaa haddii aad lumisay baska, ha aqbalin raacitaanka ajaanibta.

B/weyne oo ku baaqay in la joojiyo baska

1. Ka fogow taraafikada. Ka fogow ugu yaraan 5 fuudh wadada ama wadada.
2. In la ixtiraamo hantida dadka kale inta lagu sugayo joogsiga baska. Ha dooran ubaxyo, geedo qallafsan, tuur dhagaxyo ama kubado baraf ah, qashin, iwm.
3. Isticmaal luqad ku habboon wakhti kasta.
4. In ardayda kale la ixtiraamo iyadoo aan la riixin, la dhaqaajin, ama la dagaallamin.
5. Ka noqo wadada ilaa basku dhab ahaantii istaago. Riix badhtamaha ama dhamaadka xariiqda ayaa qofka hore u diri kara baska ama giraangiraha hoostiisa.
6. Ardayda waa inay ka gudbaan wadada waa inay ka gudbaan ugu yaraan toban fuudh baska hortiisa, ka dib markii darawalka uu ku calaamadeeyay in ay ammaan tahay in sidaas la sameeyo. Qaraxa dheer ee joogtada ah ee geeska waxaa loo isticmaali doonaa digniin ardayda ah in aysan ammaan ahayn in la gudbo.
7. Ardayda waayeelka ah waa inay caawiyaan kuwa da 'da yar.
8. Siyaasadaha habdhaqanka ardayga, tilmaamaha, iyo xeerarka degmada waa la fulin karaa inta ardaygu sugayo joogsiga baska.

C/raxmaan Baashe

1. Sug ilaa basku istaago oo albaabka la furo ka hor inta uusan bilaabin inuu fuulo.
2. Gudbinta faylka hal baska.
3. Sii wad inaad ixtiraamto dadka kale adiga oo aan riixin ama dhaqaaqin.
4. Isticmaal handrail si aad uga fogaato slipping, hoos u dhac, ama tripping.
5. Waxaan salaamayaa darawalka baska.
6. Si toos ah ugu dhaqaaq kursigaaga oo fadhiiso.
7. Ku rid alaabta waaweyn (tusaale ahaan, qalabka muusikada, baakadaha) aagga kursiga ama kursiga hoostiisa, laakiin aan ku jirin aisle.

C/kariin Guuleed oo ku sii jeeday Garoonka Diyaaradaha Muqdisho

1. Raac dhammaan siyaasadaha degmada iyo xeerarka dugsiga.
2. Raac tilmaamaha darawalka baska.
3. Kursigaaga joog ilaa basku ka istaago.
4. cod xasilloon ku hadla. Codkaaga waa in aan laga maqlin kuwa kale.
5. Gacmaha, cagaha, iyo walxaha ku hay gudaha baska.
6. Ha ku tuurin walxaha gudaha baska ama daaqadda.
7. Ha isticmaalin nijaasta, oo ay ku jiraan ereyo ama astaamo.
8. Ha caajisin ama ha dhibin dadka kale.
9. Ha cunin, cabin, guumaysi jeeg, ama buufin.
10. Ha vandalize baska.
11. Isticmaal albaabka saxda ah si aad u gasho oo aad uga baxdo. Isticmaalka degdegga ah ee albaabka degdegga ah looma dulqaadan karo.

C/risaaq oo ka soo degay baska

1. Sug in baska gebi ahaanba la joojiyo oo albaabka la furo ka hor inta aan la istaagin.
2. In aad ixtiraamto dadka kale – shiiqin iyo riixid toona ma jirto.
3. Ardaydu waa inay ka fogaadaan baska oo aysan u aadin xagga dambe ee baska.
4. Ardayda waa in ay ka gudbaan wadada waa in ay ka guuraan ugu yaraan toban fuudh baska hortiisa, in ay isha la xiriiraan darawalka, oo ay sugaan darawalka si ay u muujiyaan in ay ammaan tahay in ay ka gudbaan. Qaraxa joogtada ah ee geeska ayaa loo isticmaali doonaa digniin ardayda ah in aysan ammaan ahayn in la gudbo.
5. Wax sabab ah ha u galin gadaashiisa ama hoostiisa baska.

C/kariin Guuleed oo ka hadlay khasaaraha ka dhashay qaraxii ka dhacay Muqdisho

1. Ku fuulida baska iskuulka waa mudnaan, ma aha xaq.
2. Siyaasadaha habdhaqanka ardayda ee degmada, tilmaamaha, iyo xeerarka ayaa dhaqan galaya dhammaan ardayda basaska dugsiga iyo inta ay joogsanayaan basaska.
3. Haddii uu khaldan yahay, darawalka basku wuxuu ardayga siin doonaa digniin digniin ah.
4. Haddii si khaldan loo sii wado, darawalka basku wuxuu dhammaystiri doonaa warbixinta dhacdada baska ee ardayda wuxuuna u sheegi doonaa dabeecadda kormeeraha gaadiidka. Kormeeraha gaadiidka ayaa u sheegi doona habdhaqanka maamulaha dhismaha. Maamulaha dhismaha ayaa la xiriiri doona waalidka/masuulka. Natiijooyinka waxaa loo maamuli doonaa iyadoo la raacayo siyaasada edbinta ee degmada.

WARBIXINTA DHACDADA

Ilmahaaga waxaa la siiyay cawaaqibka soo socda ee habdhaqankiisa. Natiijooyinka waxaa loo maamuli doonaa iyadoo la raacayo siyaasada edbinta ee degmada.

Iyada oo ku saleysan darnaanta habdhaqanka ardayga, cawaaqib xun ayaa la soo rogi karaa wakhti kasta. Iyada oo ku xiran dabeecadda dambiga, cawaaqibka sida joojinta ama ka saarida dugsiga ayaa sidoo kale ka dhalan kara baska dugsiga ama joojinta baska iyadoo la raacayo siyaasada edbinta degmada.

Fiiro gaar ah: Marka arday kasta uu tago 60 maalmood oo gaadiid ah oo aan warbixin lahayn, cawaaqibka ardaygu wuxuu bilaabi karaa dambiga ugu horreeya, marka la eego go 'aanka degmada.

Dugsiga barbaarinta ilaa h fasalka 12aad:

Dambiga _____ Koowaad: Darawalku wuxuu ardaygaaga siiyay digniin afka ah, iyo warbixin dhacdo bas ah oo loo diray waalidiinta/mas' uuliyiinta.

Ilmahaaga waxaa loo qondeeyay kursi kale: (doro mid) Haa ama Maya

_____ Comments on: Hal maalin oo bas ah oo la joojiyay.

Dambiga _____ Saddexaad: Ka Joojinta baska saddex maalmood; shir lala yeesho ardayga, waalidka/masuulka, dugsiga, darawalka, iyo gaadiidka.

Weerarkii _____ Afraad: Shan maalmood oo bas ah oo la joojiyay | Markacadeey

Dembiga _____ Shanaad: Luminta mudnaanta basaska ee inta ka harsan sannad-dugsiyeedka.

Fasalka 6aad ilaa Fasalka 12aad:

_____ Dambiga Koowaad: Darawalku wuxuu ardaygaaga siiyay digniin afka ah, iyo warbixin dhacdo bas ah oo loo diray waalidiinta/mas' uuliyiinta.

Ilmahaaga waxaa loo qondeeyay kursi kale: (doro mid) Haa ama Maya

_____ Dambiga Labaad: Joojinta baska saddex maalmood; shir lala yeesho ardayga, waalidka/masuulka, dugsiga,

darawalka iyo gaadiidka.

_____Xadgudubka Saddexaad: 5 ilaa 10 maalmood joojinta basaska.

_____Dembiga Afaraad: Luminta mudnaanta basaska ee inta ka harsan sannad-dugsiyeedka.

Habdhaqanka Ardayga iyo Siyaasadda edbinta & Tilmaamaha (Siyaasadda 506)

Guddiga dugsiga wuxuu dejiyaa siyaasado iyo xeerar lagu maamulayo habdhaqanka iyo habdhaqanka inta lagu jiro jawiga dugsiga. Siyaasadahan iyo qawaaniintani waxay khuseeyaan markasta oo ardaygu joogo hantida degmada, waxqabadka degmada lagu taageerayo, iyo inta uu ku safrayo gawaarida degmada.

Intaas waxaa sii dheer, ardayda ka qaybqaata hawlaha degmada waxay u baahan yihiin inay fahmaan rajooyinka dabeecadda iyo cawaaqibka xadgudubyada ay qeexeen Ururka Dugsiga Sare ee Gobolka Minnesota iyo degmada la xiriirta isticmaalka kiimikada, Faquuqa ama xadgudub kasta oo kale oo ay daboolaan horyaalka dugsiga sare ama siyaasadaha degmada ama xeerarka.

In kasta oo siyaasadani ay khuseyso dhammaan iskuullada ku yaal degmada, guddiga iskuulku wuxuu aqoonsan yahay sida gaarka ah ee dhismo kasta iyo fasal kasta oo ay tahay in la hirgeliyo siyaasadda. Siyaasaddan waxaa lagu dari karaa siyaasado, xeerar iyo nidaamyo dheeri ah oo aqoonsan baahiyahaas gaarka ah.

Falsafadda EPS ee ku saabsan Barashada iyo Edbinta

Barashada Optimum waxay ku dhacdaa jawi wanaagsan, aamin ah oo aamin ah. Ardayda, waalidiinta ama mas'uuliyiinta, macallimiinta, maamulayaasha iyo shaqaalaha kale ee degmada dhammaantood waxay wadaagaan mas' uuliyadda si loo hubiyo jawi wanaagsan oo waxbarasho.

Goobta dugsiga waxay u oggolaaneysaa ardayda inay horumariyaan dabeecadaha mas' uuliyadda leh iyo caadooyinka u adeegi doona hadda iyo wixii ka dambeeya nolosha. Tababarka saxda ah ee edbinta waa inuu keenaa is-xakamaynta iyo ixtiraamka sharciga, maamulka, hantida iyo xuquuqda dadka kale.

In kasta oo is-casilaaddu ay tahay tan ugu habboon, haddana waxaa la fahamsan yahay in tallaabooyinka sixitaanka loo baahan doono mararka qaarkood. Marka ay lagama maarmaan noqoto in la fuliyo cawaaqibka xadgudubyada edbinta sida lagu qeexay siyaasaddan, cawaaqibka waxaa lagu fuliyaa qaab ixtiraamaya sharafta ardayga oo kor u qaadaya caafimaad qaba iyo habdhaqanka mas' uuliyadda leh.

Cadaabku waa waayo-aragnimo waxbarasho, ma aha oo kaliya ciqaab. Si taas loo dhammeeyo, edbinta:

- Ka caawi ardayga inuu barto cashar saameyn wanaagsan ku yeelan doona habdhaqanka hadda iyo mustaqbalka.
- Waxaa loogu talagalay in lagu caawiyo xakamaynta iyo beddelka dabeecadda ardayga oo lagu hago ardayga qaangaarka.
- Waxay ka caawisaa ardayga inuu ku koro maskax ahaan iyo dareen ahaan.
- Kor u qaadida kalsoonida ardayga, is-qiimaynta iyo is-qiimaynta.

Doorarka iyo waajibaadka.

Guddiga Dugsiga – Guddigu wuxuu hayaa dhammaan shaqaalaha degmada ee mas' uul ka ah dayactirka amarka gudaha degmada wuxuuna taageeraa dhammaan shaqaalaha ka shaqeeya qaab-dhismeedka siyaasaddan edbinta.

Kormeeraha Guud – Kormeeruhu wuxuu dejin doonaa tilmaamaha iyo tilmaamaha fulinta siyaasaddan, wuxuu qaban doonaa dhammaan shaqaalaha degmada, ardayda, iyo waalidiinta/mas' uuliyiinta mas' uul ka ah u hoggaansanaanta siyaasaddan, wuxuuna taageeri doonaa dhammaan shaqaalaha degmada ee gudanaya waajibaadkooda qaab-dhismeedka siyaasaddan. Kormeeraha ayaa sidoo kale dejin doona tilmaamaha iyo tilmaamaha isticmaalka adeegyada hay'adaha ku habboon si loo caawiyo ardayda iyo waalidiinta/mas' uuliyiinta.

Maamulaha/Kaaliyaha Maamulaha/Deeqaha Maamulka – Maamulaha dugsiga ama naqshadeeyaha waxaa la siiyaa mas 'uuliyadda, awoodda iyo go' aanka kaliya ee lagu qaabeeyo xeerarka dhismaha ee lagama maarmaanka u ah fulinta siyaasaddan, iyada oo ay ku xiran tahay dib u eegista kormeeraha. Maamuluhu wuxuu siin doonaa jihada iyo taageerada dhammaan shaqaalaha dugsiga ee gudanaya waajibaadkooda qaab-dhismeedka siyaasaddan. Maamulaha ama wakiilku wuxuu la tashan doonaa waalidiinta/mas 'uuliyiinta ardayda si ka soo horjeeda siyaasadda. Maamulaha ama naqshadeeyaha ayaa sidoo kale ku lug yeelan doona shaqaale kale oo xirfad leh oo ku lug leh mawduucyada tixraaca dabeecadda iyo isticmaalka hay' adahaas ku habboon caawinta ardayda iyo waalidiinta/mas 'uuliyiinta. Maamuluhu wuxuu isticmaali karaa xoog macquul ah marka ay lagama maarmaan tahay duruufaha hoos yimaada si loo xakameeyo ardayga si looga hortago waxyeello jireed oo soo socota ama dhimasho ardayga ama mid kale.

Macallimiinta – Dhammaan macallimiintu waxay mas 'uul ka yihiin bixinta jawi waxbarasho/waxbarasho oo si fiican loo qorsheeyay waxayna mas' uul ka yihiin habdhaqanka ardayga, oo leh caawimaad ku habboon maamulka. Dhammaan macallimiintu waxay hubin doonaan dabeecadda ardayga ee la aqbali karo. Macalinku wuxuu isticmaali karaa xoog macquul ah marka ay lagama maarmaan tahay duruufaha hoos yimaada si loo xakameeyo ardayga si looga hortago waxyeello jireed oo soo socota ama dhimasho ardayga ama mid kale.

Shaqaalaha kale ee Degmada Dugsiga – Dhammaan shaqaalaha degmada ayaa mas 'uul ka ah inay gacan ka geystaan jawiga ixtiraam wadareed ee dugsiga dhexdiisa. Mas' uuliyaddooda la xiriirta dabeecadda ardayga waa sida uu oggol yahay oo uu hagayo kormeeraha. Shaqaalaha degmada ama wakiilka kale ee degmada ayaa isticmaali kara xoog macquul ah marka ay lagama maarmaan tahay duruufaha hoos yimaada si loo xakameeyo ardayga si looga hortago waxyeello jireed oo soo socota ama dhimasho ardayga ama mid kale.

Waalidiinta ama Mas 'uuliyiinta Sharciga ah – Waalidiinta iyo mas' uuliyiinta ayaa mas 'uul ka ah dhaqanka carruurtooda sida ay go' aamiyeen sharciga iyo dhaqanka bulshada. Waxaa la filayaa in ay iskaashi la yeeshaan mas 'uuliyiinta degmada isla markaana ay ka qayb qaataan habdhaqanka carruurtooda.

Ardayda – Dhammaan ardayda waxaa mas 'uul ka ah shaqsi ahaan habdhaqankooda iyo aqoonta iyo u hoggaansanaanta Buugga Xuquuqda iyo Mas' uuliyadaha Ardayga.

LIFAAQA I SIYAASADDA 506

Tilmaamaha edbinta

Arday kasta iyo shaqaale kasta oo ka tirsan Dugsiyada Dadweynaha Edina waxay xaq u leeyihiin inay wax bartaan oo ay ka shaqeeyaan jawi dugsi oo ammaan ah. Si loo hubiyo jawigan nabdoon, degmada dugsi waxay dejiyay siyaasado edbinta ardayga cad, cawaaqibka ku habboon dabeecadaha, iyo dhaqanka si loo hirgeliyo tilmaamahan si caddaalad ah. Tilmaamahan waxaa loo sameeyay si looga caawiyo in arday kasta uu awood u yeesho inuu barto, u ogaado fursadaha, iyo inuu ku guuleysto.

Dhammaan ardayda fasalka PreK-12 waxaa laga filayaa inay u dhaqmaan si waafaqsan sharciyada federaalka, gobolka, iyo kuwa maxalliga ah; siyaasadaha degmada iyo tilmaamaha; iyo hab ixtiraamaya xuquuqda iyo badbaadada dadka kale. Xadgudubyada la yaqaan ee shuruucda federaalka, gobolka, iyo maxalliga ah ayaa loo sheegi doonaa hay'adaha sharciga ee maxalliga ah.

Kuwa soo socda waa tilmaamaha edbinta degmada oo dhan. Tilmaamahan iyo cawaaqibka suurtagalka ah waxay khuseeyaan mar kasta oo ardaygu joogo hantida degmada, ka qaybqaato waxqabadka degmada, ama u safraya gaari degmada ah. Tilmaamahan iyo cawaaqibka suurtagalka ah ayaa sidoo kale khuseeya habdhaqanka ardayga ee leh nexus ku saabsan hantida degmada ama xaaladda ardayga ee ardayga degmada. Habdhaqanka ardayga ee ka dhaca meel ka baxsan xerada, laakiin leh nexus ku saabsan deegaanka dugsi, waxay aasaas u noqon kartaa edbinta dugsi. Tani waxay si gaar ah uga kooban tahay waxqabadyada ka dhaca meel ka baxsan xarumaha internetka, baraha bulshada, ama isgaarsiinta kale. Liisku waa xadgudubyada iyo cawaaqibka lagu taliyay, in kasta oo dhammaan go'aaminta lagu sameyn doono kiis ahaan. Natiijoyinka Dugsi Sare ee Gobolka Minnesota ayaa sidoo kale lagu dabaqi karaa iyadoo la raacayo qawaaniintiisa iyo siyaasaddiisa degmada.

Ardayga ururiya xadgudubyo xad dhaaf ah oo ku saabsan tilmaamahan edbinta ama dhowr infractions oo loogu talagalay habdhaqanka halista ah waxaa lagu edbin karaa iyadoo la tixgelinayo diiwaanka guud ee ardayga. Ardayga iyo waalidka/masuulka ayaa shir la yeelan doona maamulaha iyo/ama shaqaalaha kale ee ku habboon si ay uga dhigaan inay ogaadaan in ardaygu ururiyo xadgudubyo xad dhaaf ah. Arday kasta oo laga joojiyay xadgudubyada tilmaamaha waxaa lagugula talin karaa in laga saaro marka uu ardaygu soo laabto haddii ardaygu sameeyo dambiyo dheeraad ah oo la mid ah.

Mabaadi 'da dib u soo celinta ama dib u soo celinta garsoorka waxaa loo isticmaali karaa marka ay ku habboon tahay xadgudubka edbinta. Hababka edbinta dib u soo celinta dugsi waxay diiradda saarayaan kobcinta dareenka bulshada ee deegaanada dugsi si looga hortago khilaafka, dhiirigelinta ardayda inay aqbalaan mas' uuliyadda ficillooda, iyo dib u dhiska xiriirka.

Cilladaha iyo cawaaqibka waa la beddeli karaa ama la iska indho tiri karaa haddii duruufuhu u baahan yihiin yareyn ama ka reeban (tusaale ahaan, ardayga qaladkiisu la xiriiro naafanimadooda). Tilmaamahan edbinta waxay ku saleysan yihiin siyaasadaha degmada, oo ku yaal websaydhka degmada.

XAADIRITAANKA

1. Imaanshaha, Daahitaanka, Maqanaanshaha

Marka lagu daro waajibaadka joogitaanka ee sharciga gobolka, guddiga dugsi waxuu aqoonsan yahay wuxuuna xooga saarayaa qiimaha gudaha ee joogitaanka maalin kasta oo dugsi ah arday kasta. Waxay u oggolaaneysaa arday kasta inuu ka faa'iideysto heerka ugu badan ee jawiga waxbarasho ee la xoojiyay ee xaadiritaanka buuxa uu kor u qaadayo.

Siyaasadaha joogitaanka khasabka ah ee ardayda da 'doodu ka yar tahay 17 sano ayaa lagu dabaqi doonaa kiisaska maqnaanshaha joogtada ah ama qalalaasaha. Ogeysiinta waalidka/masuulka ayaa dhici doonta marka ardaygu go' aansado inuu ku kalsoonaado dugsiga. Ardayga da 'doodu ka yar tahay 17 sano oo leh toddobo ama in ka badan oo maqnaansho aan la isticmaalin ayaa loo gudbin karaa adeegyada ku habboon.

Tallaabada edbinta ka qeybgalka waxaa lagu qeexay siyaasadda ka qeybgalka degmada (Siyaasadda 503).

DHIBAATADA KA DHALATA KIIMIKADA

2. Khamriga ama Kiimikada, Haysashada ama Isticmaalka
Haysashada ama isticmaalka wax kasta oo khamri ah, narcotic, walxo sharci darro ah, walxo la xakameeyo, ama daroogada paraphernalia waa mamnuuc inta lagu jiro hantida degmada, ka qayb qaadashada waxqabadka degmada, ama ku safraya gaari degmada ah.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	Faragelinta shaqaalaha bulshada Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta U Gudbinta Booliiska U gudbinta caafimaadka kiimikada	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood U Gudbinta Booliiska U gudbinta caafimaadka kiimikada	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska U gudbinta caafimaadka kiimikada

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayda waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada, dhakhtarka cilmu-nafsiga, maareeyaha kiiska, la-taliyaha caafimaadka kiimikada, ama adeegyada kale ee taageerada.

3. Khamriga ama Kiimikada, in la haysta iyadoo ujeedadu tahay in la qaybiyo ama la iibiyo libinta, qaybinta, gaarsiinta, is-weydaarsiga, ama ujeedada iibinta, gaarsiinta, is-weydaarsiga, ama qaybinta wax kasta oo khamri ah, daroogada, walxaha sharci darrada ah, ama walxaha lagu xakameeyo hantida degmada, halka ka qaybqaadashada munaasabad degmada lagu taageerayo ama u safrida gaari degmada laga mamnuucay.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	Gudbinta Adeegyada Ardayga Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska		

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay maamulka dhismaha. gudbinta Adeegyada Ardeyda waa in ay ku lug leedahay la taliyaha, shaqaalaha bulshada, dhakhtarka cilmu-nafsiga, maareeyaha kiiska, ama adeegyada kale ee taageerada.

4. Si xun u adeegsashada Dawooyinka (In ka badan inta la ogol yahay)

Arday kasta oo haysta ama isticmaalaya daawada "ka sarreeya" waa inuu sidaas u sameeyaa si waafaqsan siyaasadda degmada (eeg Siyaasadda 516 – Daaweynta Ardayga). libinta, qaybinta, gudbinta, is-weydaarsiga, ama ujeedada iibinta, gudbinta, is-weydaarsiga, ama qaybinta wax kasta oo "ka badan daawada counter" waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood Adeegyada Gudbinta Ardayga U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayda waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

5. Si xun u isticmaalka Daawooyinka (Dhaqtarka Qoray)

Arday kasta oo haysta ama isticmaalaya daawada dhakhtarku waa inuu sidaas u sameeyaa si waafaqsan siyaasadda degmada (Siyaasadda 516 – Daaweynta Ardayga). libinta, qaybinta, gudbinta, is-weydaarsiga, ama ujeedada iibinta, gudbinta, is-weydaarsiga, ama qaybinta dawooyinka dhakhtarku qoro waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalmood Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska		

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayda waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

6. Isticmaalka ama haysashada Sigaarka/Nicotine

Haysashada ama isticmaalka tubaakada/nicotine waa mamnuuc, oo ay ku jiraan sigaarka elektaroonigga ah iyo waxyaabaha kale ee loo isticmaalo isticmaalka tubaakada ama walxaha kale ee sharci darrada ah. Ardayda ku urursan aag ay dhawaan ka dhacday isticmaalka tubaakada (tusaale ahaan, musqusha musqusha) mid kasta waxaa loo tixgelin doonaa inay isticmaalayeen tubaakada.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 2-3 maalmood U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood U Gudbinta Booliiska

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

WAXYAABAH KHAARTATA AH IYO/OR NUUGISTA

7. Hubka

Sharciga gobolka Minnesota wuxuu u baahan yahay in guddiyada iskuulka ay ka saaraan ugu yaraan hal sano arday ka go 'an inuu keeno hubka dabka iskuulka. Qeexitaanka hubka waxaa laga helaa 18 USC § 921. Guddigu wuxuu wax ka beddeli karaa shuruudahan ka saarista kiis kasta.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad

Darajooyinka PreK-12	Ka burinta Dugsiga 10-maalmood; Talo Bixinta; U Gudbinta Booliiska
-------------------------	--

8. Dabka

Haysashada, qaybinta, ama isticmaalka nooc kasta oo dab-damis ah (sparklers, firecrackers, bambooyinka qiiqa) ama rasaasta waa mamnuuc. Isticmaalka wax kasta oo dab-damis ah oo abuuraya khalkhal weyn ama halista badbaadada waxaa loo tixgelin karaa xadgudub "Hubka, QARAXYADA, Qalabka Incendiary, Rasaasta, iyo Waxyaabaha kale ee Halista ah."

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	★
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood	Dugsiga oo laga buriya 10- maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Maamulka dhismaha ayaa tixgelin doona ujeedada marka loo qoondeeyo cawaaqibka edbinta.

9. Waxyaabaha Dhibaataada keena

Si khaldan loo isticmaalo ama loo qaybiyo shay kasta oo keena jahwareer ama nusqaamin waa mamnuuc. Waxyaabahan waxaa ka mid noqon kara, laakiin aan ku xaddidnayn, tilmaamayaasha laser, nalalka, radios, qoriga squirt, ciyaaraha fiidiyowga, snaps, iyo bambooyinka stink.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	★
Fasalada 6–12	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin	Dugsiga oo laga buriya 3- maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

10. Waxyaabaha Khatarta Dhalini kara

Lahaanshaha walxaha khatarta ah ee laga yaabo in haddii si khaldan loo isticmaalo loo tixgeliyo khatar, sharci darro ama laga yaabo inay waxyeello u geysan karto waa mamnuuc. Haddii la go'aamiyo in ardaygu keeno shay noocan oo kale ah iskuulka isaga oo aan dooneyn inuu waxyeello u geysto, ardayga looma tixgelin karo inuu haysto hub. Haddii ardaygu si toos ah ama si dadban ugu hanjabo qof kale ama qof leh shay noocaas ah, ardaygu wuxuu go'aansan doonaa inuu haysto hub iyo tallaabo ku habboon ayaa la qaadi doonaa iyadoo la raacayo siyaasada degmada.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin
Fasalada 4-5	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

11. Hubka, Qaraxyada, Qalabka hubka, Rasaasta, iyo Kuwa kale Waxyaabaha Khatarta ah

Lahaanshaha, dhabta ah ama loola jeedo, hubka, walxaha qarxa, aaladaha kiciya, rasaasta, ama walxaha kale ee loo arko inay khatar yihiin, sharci darro yihiin ama waxyeello keeni kara, burburinta, ama carqaladeynta waa mamnuuc. Haysashada milicsiga, aan shaqeynin, ama hubka la isku abuuray (ie, daabacaadda 3D) waa mamnuuc. Isticmaalka ama qarxinta walxaha qarxa, hubka, aaladaha kiciya, rasaasta, ama walxaha kale ee loo arko inay khatar yihiin, sharci darro yihiin, ama waxyeello keeni kara, burburinta, ama carqaladeynta waa mamnuuc. Haddii la go'aamiyo in ardaygu keeno shay noocan oo kale ah iskuulka isaga oo aan dooneyn inuu waxyeello u geysto, ardayga waxaa laga yaabaa in aan loo tixgelin in uu haysto.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad
Fasalada PreK-3	★	★
Fasalada 4-5	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood U Gudbinta Booliiska	Joojinta 10-maalmood; Talo Bixinta; U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Joojinta 10-maalmood; Talo Bixinta; U Gudbinta Booliiska	

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

WADISTA CILLADAHA IYO GAADIIDKA

12. Si xun Gaari u wadidda iyo daryeel la'aanta

Baabuur kasta oo matoor leh ama aan matoor lahayn oo ku yaal guryaha degmada si khatar ugu ah dadka ama hantida waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada 9-12	Digniin ama 1 usbuuc ilaa 1 bilood joojinta ogolaanshaha baarkinka	Joojinta Oggolaanshaha Baarkinka 1 toddobaad, 1 bilood, ama inta ka harsan sanadka	In la joojiyo ogolaanshaha baarkinka inta ka

	iyadoo ku xiran duruufaha U Gudbinta Booliiska	iyadoo ku xiran duruufaha U Gudbinta Booliiska	harsan sanadka U Gudbinta Booliiska
--	--	--	-------------------------------------

13. Gaadiidka

Dhammaan xeerarka khuseeya habdhaqanka dhismaha iyo fasalka ayaa khuseeya inta lagu gudajiro baska iskuulka. Sidaa darteed, ardayda waxaa loo maamuli karaa cawaaqibka waafaqsan habraacyada kale ee edbinta dugsiga iyo iyadoo la raacayo siyaasadda degmada. Ardayda halista ku ah dadka ama hantida ayaa laga yaabaa inay lumiyaan xuquuqda basaska isla markiiba iyo muddo aan la cayimin. Ardayda, fasalada 6-12, kuwaas oo sameeya dembi afraad, waxaa laga joojin doonaa inay baska raacaan inta ka harsan sanad dugsiyeedka.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad	Dembiga Afraad	Dambiga Shanaad
Fasalada Xanaanada "PreK-5"	Digniinta Hadalka	★ Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	★ Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood	★ Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood	Luminta mudnaanta baska ee sanad dugsiyeedka
Fasalada 6-12	Digniinta Hadalka	★ Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood	Luminta mudnaanta baska ee sanad dugsiyeedka	

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

14. Gawaarida, Baarkinka aan la oggolayn, Muujinta Warqadda Ogolaanshaha Baarkinka
In aan la haysan ama aan la soo bandhigin ruqsad baabuurta la dhigto oo sax ah waa mamnuuc. Gawaarida la dhigto meel aan la oggolayn waa mamnuuc. Ku guuldareysiga raacitaanka qawaaniinta baabuurta la dhigto waxay keeni kartaa in la jiido digniin la 'aan. Intaa waxaa dheer, ardayda iyo baabuurta oo dhan waxay ku xiran yihiin luminta ku meel gaar ah ama joogtada ah ee ogolaanshaha baarkinka.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada 9-12	Gawaarida ka hortagga iyo ganaaxa \$ 30	Gawaarida oo xanibo iyo \$ 60 ganaax	Gawaarida oo la xanibo iyo ganaaxa \$ 30

15. Gawaarida, Xatooyada Warqadda Ogolaanshaha, Warqadda ogolaanshaha faaliska, Warqadda Ogolaanshaha ee Been abuurka ah
Xatooyo, been abuur, ama adeegsiga ruqsad been abuur ah waxay sababi doontaa joojinta dugsiga iyo luminta mudnaanta baarkinka.

CILLADAHA MUUQDA

16. Weerar

Sameynta ficil iyadoo ujeedadu tahay inay cabsi ku abuurto qof kale oo waxyeello ama dhimasho ama si ula kac ah u geysanaya ama isku dayaya inuu waxyeello jidh ahaaneed u geysto qof kale

waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★ Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Dugsiga oo laga buriya 3-maalmoood Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardaygal	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmoood Adeegga Ardayga/UU Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmoood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmoood Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmoood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska	

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Maamulka dugsiga wuxuu ilaaliyaa go'aan qaadashada si uu ugu hormariyo heerarka sare ee edbinta iyadoo lagu saleynayo culeyska infraction. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada, cilmi-nafsiga, maareeyaha kiiska, ama adeegyada kale ee taageerada.

17. Weerar, Dhaawac dhaliye

In qof kale lagu weeraro hub ama weerar kaas oo jidh ahaan waxyeelo weyn u geysanaya qof kale waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmoood Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmoood U Gudbinta Booliiska
Fasalada 4-5	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmoood Adeegyada Gudbinta Ardayga	Talooyinka 10-maalmoood oo iskuulka laga buriya kadibna si kama dambayn ah loo buriya U Gudbinta Booliiska	
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmoood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska		

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Maamulka dugsiga wuxuu ilaaliyaa go'aan qaadashada si uu ugu hormariyo heerarka sare ee edbinta iyadoo lagu saleynayo culeyska infraction. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada, cilmi-nafsiga, maareeyaha kiiska, ama adeegyada kale ee taageerada..

18. DAGAAL

Ku lug lahaanshaha nooc kasta oo dagaal ah oo la isweydaarsado buundooyinka waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Maamulka dugsiga wuxuu ilaaliyaa go'aan qaadashada si uu ugu hormariyo heerarka sare ee edbinta iyadoo lagu saleynayo culeyska infraction. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada, cilmi-nafsiga, maareeyaha kiiska, ama adeegyada kale ee taageerada..

19. Riixid, ruxid, Gacan ka hadalka

Xiriir jireed oo waxyeello u geysan kara dadka kale, laakiin aan lagu qeexin weerar ama dagaal, waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-2	★	★	★
Fasalada 3-5	★	★	★
Fasalada 6–12	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

20. Xad-gudubka Galmada

Ku lug lahaanshaha galmo aan caadi ahayn ama xiriir galmo oo lala yeesho qof kale oo ay ka mid yihiin taabashada ula kac ah ee dharka daboolaya qaybaha dhow ee qofka, ka saarista ula kac ah ama isku dayga ka saarista dharka daboolaya qaybaha dhow ee qofka, ama dharka daboolaya hoos u dhaca qofka, haddii ficilka lagu sameeyo himilo galmo ama gardarro, waa mamnuuc. Soo-gaadhista aan fiicnayn ayaa sidoo kale mamnuuc ah.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Fullinta U gudbin
Fasalada 4-5	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah Adeegyada Gudbinta Ardayga U Gudbinta Booliiska		

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayda waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

KU XADGUDUBKA DHISMAYAASHA

21. QEEBE

Dejinta ula kac ah ee dabka ka dhalan kara, ama laga yaabo inay sababi karto, burburka ama waxyeelada hantida degmada ama hantida kale ama khatar ku ah ama khatar gelin kara dadka kale iyadoo la adeegsanayo dabka waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad
Fasalada PreK-12	Joojinta 10-maalmood; Talo Bixinta; U Gudbinta Booliiska

22. Jebinta iyo Galitaanka

Gelitaanka degmo la hubo, saacadaha dugsiga ka dib, iyadoo la adeegsanayo hab aan la oggolayn oo lagu galo waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad
PreK-3	★	★
Fasalada 4-12	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

23. Dabka Demiska, Isticmaalka aan la oggolayn

Dab-damiska dab-damiska ayaa ah qalab muhiim ah oo looga baahan yahay dabka khatarta ku ah nolasha. Dhammaan isticmaalka kale waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 2-maalmood
Fasalada 6–12	★	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

24. Xatooyo ama Baad

Qaadashada hantida qof kale iyadoo la adeegsanayo xoog, hanjabaad ah in xoog lagu qasbo in la iibsado, ama iyadoo la raacayo iska dhigista been abuurka ah waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 2-maalmood
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood U Gudbinta Booliiska	10-maalmood oo dugsiga laga buriyo iyada oo la sugayo baaritaan dheeri ah ** Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska	

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

(**) Waxay muujineysaa baaritaan dheeraad ah oo keeni kara in la yareeyo mudada dugsiga laga buriye ama talada ah in dugsiga si kama dambayn ah looga buriya.

25. Fara galinta Nidaamka Amniga

Tallaabo kasta oo loogu talagalay in lagu baabi'iyo, waxyeello, ama lagu burburiyo nidaam kasta oo amniga ah ee degmada waa mamnuuc. Tallaabadan waxaa ka mid ah, laakiin aan ku xaddidnayn, carqaladeynta ama tampering oo leh kamarad amniga degmada ama aaladda albaabka si otomaatig ah loo xiro.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★ U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

26. Xatooyo, helid OR hanti la xaday

Qaadashada aan la fasaxin, iyadoo la adeegsanayo, wareejinta, qarinta, ama lahaanshaha hantida qof kale iyada oo aan oggolaansho laga helin milkiilaha ama helitaanka hantida noocaas ah waa mamnuuc. Dib u soo celinta, marka ay habboon tahay, ayaa loo baahan doonaa.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 2-maalmood
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

27. SOO GELIDDA FASAX LA'AANTA

Joogitaanka hantida dugsiga iyada oo aan oggolaansho la helin waa mamnuuc. Ardaydu waa inaysan gelin dhismayaal kale oo degmo ah haddii aysan oggolaansho ka helin maamulaha dhismaha ama ay ka qeybgalayaan munaasabad degmada lagu taageerayo. Arday kasta oo ku jira joojinta oo tagaya meel degmo fasax la 'aan ah waxaa lagu soo oogi doonaa xadgudub iyo kordhinta waqtiga joojinta. Ansixinta dadka kale iyada oo loo marayo albaab xiran ama la hubo iyada oo aan oggolaansho laga helin shaqaalaha degmada waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★

Fasalada 4-5	★	★	★
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

28. Burburinta, Falalka Yar (Waa in ka yar \$ 500)

Littering, defacing (oo ay ku jiraan meelaynta graffiti), goynta, waxyeello, ama burburinta hantida ka tirsan degmada ama shakhsiyaadka/hay 'adaha kale waa mamnuuc. Vandalism waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 2-maalmood
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood U Gudbinta Booliiska	Joojinta 10-maalmood; Talo Bixinta; U Gudbinta Booliiska

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

29. Burburinta, Falalka Waaweyn (Waa in ka badan \$ 500)

Littering, defacing (oo ay ku jiraan meelaynta graffiti), goynta, waxyeello, ama burburinta hantida ka tirsan degmada ama shakhsiyaadka/hay 'adaha kale waa mamnuuc. Vandalism waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood U Gudbinta Booliiska	Talooyinka 10-maalmood ee Joojinta Ka Bixitaanka U Gudbinta Booliiska	

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

KHIYAAMEYNTA TACLIINTA

30. Khayaanada, Aqooneed

Daacadnimada aqoonyahanka oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, khiyaamaynta hawlaha dugsiga ama tijaabooyinka, plagiarism, ama isku dhafka waa mamnuuc. Natiijooyinka tacliinta sidoo

kale waa la qoondeyn karaa.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta
Fasallada 6-8	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta
Fasalada 9-12	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	1-hakinta maalinta	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmo

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

TEKNOLOJIYADA INFRACTIONS

31. Qalabka elektaroonigga ah, isticmaalka khaldan ee Xeerarka la xiriira lahaanshaha iyo/ama isticmaalka taleefannada gacanta iyo/ama aaladaha elektaroonigga ah ee gaarka ah ee dugsiga waxay ku xiran yihiin heerka fasalka ardayga. Ardayda looma oggola inay isticmaalaan taleefannada gacanta ama aaladaha elektaroonigga ah ee shakhsi ahaaneed ee heerka hoose inta lagu jiro saacadaha maalinta dugsiga, haddii aan si gaar ah loogu tilmaamin shaqaale degmo. Dugsiga sare & iyo ardayda dugsiga dhexe waxay isticmaali karaan taleefannada gacanta ama aaladaha elektaroonigga ah ee shakhsi ahaaneed ee go'aaminta macallinka iyo si waafaqsan siyaasada dugsiga, iyo kaliya hab aan carqalad ku ahayn habka waxbarashada oo ay ku jiraan isticmaalka fasalka ama qaab kasta oo allabaryo ah, ama allabaryo macquul ah, daacadnimada tacliinta (fiiri sidoo kale Dishonesty, Aqoonyahan, iyo Qalabka Sawirka).

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	★
Fasallada 6-8	★	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin
Fasalada 9-12	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmo

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

32. Si Xun U Isticmaalka Qalabka Sawirka ama Duubista
Isticmaalka qalab kasta oo sawir ama duubis ah, kamarad filim, kamarad dijitaal ah, kamarad taleefanka gacanta, ama kamarad fiidiyoow ah si aad u qabato, u diiwaangeliso, u gudbiso, iyo/ama u dhajiso ereyada ama dhawaaqyada (ie, maqalka) iyo/ama sawirada (tusaale ahaan, sawirada/fiidiyowga) arday kasta, xubin shaqaale ah, ama qof kale oo aan oggolaansho lahayn,

iyo/ama ku tiirsan xuquuqda dadka kale, waa mamnuuc. Xayiraaddan waxaa ka mid ah qaybinta ama helitaanka sawir(yada)/duubista oo ku tiirsan asturnaanta shakhsi ahaaneed ee qof kale. Isticmaalka qaldan ee qalab kasta oo ku jira qolka qululka dugsiga, musqusha dugsiga, ama meelo kale oo ku xadgudba asturnaanta shakhsi ahaaneed ee qof ayaa keeni kara in si deg deg ah loo bilaabo geeddi-socodka masaafurinta.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada Xanaanada "PreK-5"	★	★	★
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

33. Si Xun U Isticmaalka Qalabka Teknolojiyada iyo Isgaarsiinta

Isticmaalka khalidan ee tikniyoolajiyada, qalabka, ama shabakadda; tirtirka ama ku xadgudubka macluumaadka sirta ah ee la ilaaliyo, barnaamijyada kombiyuutarka, xogta, lambarrada sirta ah, ama faylasha nidaamka; helitaanka faylasha aan habboonayn, tilmaamaha, iyo goobaha internetka; wasakheynta ula kac ah ee nidaamka; isticmaalka aan anshaxa lahayn ee macluumaadka; ama ku xadgudubka sharciyada xuquuqda daabacaadda waa mamnuuc. Intaas waxaa sii dheer, helitaanka shabakadda waa la kormeeri karaa oo/ama waa la xaddidi karaa sababtoo ah tikniyoolajiyadda iyo/ama isticmaalka xun ee isgaarsiinta.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada Xanaanada "PreK-5"	★	★	★ Helitaanka shabakadda xadidan ama la kormeeray sanadka intiisa kale.
Fasalada 6–12	★	★	Joojinta 10-maalmood iyo helitaanka xaddidan ama la kormeeray si aan la cayimin. talobixinta ka saarista.

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

34. Ku Xadgudubka Teknolojiyada & Isgaarsiinta

Jebinta ula kac ah ee shabakadda degmada iyo kheyraadka tikniyoolajiyadda waa mamnuuc, waxaana laga yaabaa inay keento ficillo edbin ah, oo ay ku jiraan laakiin aan ku xaddidnayn joojinta, gudbinta booliska, iyo soo jeedinta masaafurinta.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada Xanaanada "PreK-5"	★	★	★

Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalin. gudbinta Adeegyada Ardayga.	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalin. U Gudbinta Booliiska.	Dugsiga oo laga buriya 10 maalin. U Gudbinta Booliiska. Talada ah in Dusiga laga Buriya.
---------------	--	--	--

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

HANJABAAD IYO/AMA HABDHAQANKA CARQALADAYNTA

35. cunsuriyad, takoor diimeed, XENOPHOBIA, jihada galmada iyo takoorka aqoonsiga jinsiga Habdhaqanka ardayga ee ku saleysan jinsiga, diinta, waddanka asalka ah, jihada galmada, ama aqoonsiga jinsiga oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, faallooyin aan habboonayn oo waxyeello leh, jeesjees, sawirro, walxo, hanjabaad, iyo/ama cabsi.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasallada 6-8	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood sugaya baaritaan dheeraad ah ** Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 9-12	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood Adeegyada Gudbinta Ardayga**	10-maalmood oo dugsiga laga buriyo iyada oo la sugayo baaritaan dheeri ah ** Adeegyada Gudbinta Ardayga	10-maalmood oo shaqo joojin ah oo la sugayo baaritaan dheeri ah ** Adeegyada Gudbinta Ardayga

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Talaabooyinka dib u soo celinta ee kiisaskan waxay u baahan yihiin inay ku jiraan qayb waxbarasho. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada, cilmi-nafsiga, maareeyaha kiiska, ama adeegyada kale ee taageerada.

(**) Waxay muujineysaa baaritaan dheeraad ah oo keeni kara in la yareeyo mudada dugsiga laga buriye ama talada ah in dugsiga si kama dambayn ah looga buriya.

36. Xadgudubka, Dhanka Hadalka

Isticmaalka luqadda ee madhan, hanjabaad, cabsi gelin, ama barar, ama in dadka kale ay waxyeelleeyaan waa mamnuuc. Xadgudubka afka ah waxaa sidoo kale lagu xallin karaa tilmaamaha xadgudubka iyo/ama xadgudubka, marka ay habboon tahay.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasallada 6-8	Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 2-3 maalmood	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood
Fasalada 9-12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

37. Khatarta Qaraxyada ama Khatarta Argagixisada

Samaynta, daabacaadda, ama gudbinta qaab kasta oo khatar bam ah ama nooc kasta oo argagixiso ah oo ku saabsan goobta dugsiga ama munaasabadda waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood U Gudbinta Booliiska	Talooyinka 10-maalmood oo iskuulka laga buriya kadibna si kama dambayn ah loo buriya U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska		

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

38. Habdhaqanka Xadgudubka ama Cagajuglaynta

Xadgudubka ama cabsida habdhaqanka nooc kasta, oo ay ku jiraan isticmaalka tikniyoolajiyadda iyo internetka, waa mamnuuc. Habdhaqanka xadgudubka ama cabsida ayaa sidoo kale lagu xallin karaa tilmaamaha xadgudubka iyo/ama xadgudubka hadalka, marka ay habboon tahay.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 6–12	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmo Adeegyada Gudbinta Ardayga

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayda waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

39. Habdhaqanka Xun

Habdhaqan xumo waa mamnuuc. Habdhaqan xumo waa ficil uu ardaygu yaqaan ama uu leeyahay sabab macquul ah oo uu ku ogaan karo wuxuu digniin, xanaaq, caro, dadka kale ku dhibi doonaa, ama ka xanaajin doonaa weerar ama jebinta nabadda. Habdhaqan xumo leh ayaa sidoo kale laga yaabaa inuu ku lug yeesho gardarro, nacasnimo, xadgudub, faan, ama dabeecad ama astaamo buuq leh, ama gardarro, nacasnimo, ama luqad xadgudub ah oo si macquul ah u kiciya digniinta, cadhada, ama caro dadka kale.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmo	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmo Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayda waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,.

40. Habdhaqan xumida ama ixtiraam la 'aanta ah

Habdhaqan xumida ama ixtiraam la 'aan waa mamnuuc. Habdhaqanka carqaladaynta ama ixtiraam la 'aanta waa luqad ama habdhaqan carqaladeeya ama ku hanjabaya in ay carqaladeynayaan deegaanka dugsiga.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
--------------	-----------------	----------------	------------------

Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	★
Fasallada 6-8	★	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta
Fasalada 9-12	★	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

41. Digniinta Dabka ee Beenta ah

Si taxaddar leh u siinta digniinta been abuurka ah ee dabka ama tampering ama faragelinta digniinta dabka, nidaamka digniinta dabka, ama nidaamka sprinkler waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★ U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 2-maalmood U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood U Gudbinta Booliiska
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood U Gudbinta Booliiska	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska	

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

42. Qamaarka

Khamaarka, oo ay ku jiraan laakiin aan ku xaddidnayn, ku ciyaarista ciyaarta fursadaha ee khamaarka ama lahaanshaha aaladaha khamaarka (oo ay ku jiraan mashiinnada, ciyaaraha fiidiyowga, iyo walxaha kale ee loo isticmaalo kor u qaadista ciyaarta fursadda) waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 2-maalmood
Fasalada 6–12	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

43. Xadgudubka ama aargoosiga

Dhibaateynta iyo rabshadaha sababo la xiriira jinsiga, midabka, caqiidada, diinta, asalka qaranka, jinsiga, xaaladda guurka, xaaladda waalidka, xaaladda la xiriirta gargaarka dadweynaha, naafada, jihada galmada, ama da ', sida lagu qeexay siyaasadda degmada, waa mamnuuc. Rafcaanka ama aargoosiga cabashada xadgudubka waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriyo 1-2 maalinta Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasallada 6-8	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood
Fasalada 9-12	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood Adeegyada Gudbinta Ardayga	10-maalmood oo dugsiga laga buriyo iyada oo la sugayo baaritaan dheeri ah ** Adeegyada Gudbinta Ardayga	10-maalmood oo dugsiga laga buriyo iyada oo la sugayo baaritaan dheeri ah ** Adeegyada Gudbinta Ardayga

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

(**) Waxay muujineysaa baaritaan dheeraad ah oo keeni kara in la yareeyo mudada dugsiga laga buriye ama talada ah in dugsiga si kama dambayn ah looga buriya.

44. FAQUUQ

Hawlaha faquuqa ee nooc kasta oo ka mid ah waa la mamnuucay mar kasta. Faquuqa macnaheedu waa in la sameeyo ficil ka dhan ah ardayga, ama lagu qasbo ardayga inuu sameeyo ficil, kaas oo abuuraya khatar weyn oo waxyeello u geysanaya qof, si ardayga loogu bilaabo ama loola xiriiriyo urur ardayga, ama ujeedo kale. Tusaalooyinka gaarka ah ee Faquuqa waxaa laga helaa Siyaasadda 526 - Mamnuucida Faquuqa Ardayga. Hazing, dabeecaddiisa, badanaa waxay dhacdaa meel ka baxsan iskuulka, saacadaha dugsiga ka dib, maalmaha aan iskuulka ahayn, iyo bilaha xagaaga. Ardayga waxaa lagula talinayaa in xannibaadda la mamnuuco mar kasta iyo meel kasta oo ay dhacdo.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada Xanaanada "PreK-5"	★	★	★
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood	Talooyinka 10-maalmood oo iskuulka laga buriya kadibna si kama dambayn ah loo buriya

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

45. SHAQA JOOJIN

Diidmo ula kac ah in la raaco jiho ku habboon ama la aqoonsado marka la codsado waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	★
Fasalada 6–12	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

46. Khatarta Waxqabadka Kooxda

Waxqabadka la xiriira kooxaha, oo ay ku jiraan laakiin aan ku xaddidnayn isticmaalka calaamadaha graffiti, astaanta, calaamadaha gacanta, slang, tattoos, dahabka, wadhadalka, dharka, iwm waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 4-5	★	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 3-maalmood Adeegyada Gudbinta Ardayga	Dugsiga oo laga buriya 5-maalmood	Dugsiga oo laga buriya 10-maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayda waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

47. Khatarta waxyeelada jirka ee ardayda, shaqaalaha, ama kuwa kale

Isticmaalka luqadda oo si cad u hanjabaya ama cabsi gelin kara oo loo fasiri karo hanjabaad dhimasho ama sii wadida gelitaanka waxyeelada jireed ee daran ee ardayda, shaqaalaha, ama dadka kale waa mamnuuc. Samaynta faallooyin la fasiri karo sida hanjabaadaha dhimashada ama sii wadida keenista waxyeelada daran ee jirka ee ardayda, shaqaalaha, ama dadka kale waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada	★	★	★

PreK-3			
Fasalada 4-5	Dugsiga oo laga buriya 5- maalmood	Dugsiga oo laga buriya 10- maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska	
Fasalada 6– 12	Dugsiga oo laga buriya 10- maalmood Talooyinka ka Burinta Dugsiga ee kama dambaynta ah U Gudbinta Booliiska		

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

Habdhaqanka kale ee dhibaataada keeni kara

48. Dharka Iyo Muuqaalka

Degmadani waxay ardayda ku dhiirrigelisaa in ay u labistaan oo ay u qurxiyaan si ku habboon hawlaha dugsiga. Tani waa mas 'uuliyadda wadajirka ah ee ardayga iyo waalidka ardayga ama mas' uulka.

Faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan Dharka Ardayga iyo Muuqaalka waxaa lagu sharaxay Siyaasadda 504.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK- 12	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga	★ Adeegyada Gudbinta Ardayga

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee ay u xilsaartay maamulka dhismaha. Gudbinta Adeegyada Ardayga waa inay ku lug leedahay la-taliyaha, shaqaalaha bulshada,

49. Warbixinta Beenta ah

Si taxaddar leh uga warbixinta macluumaadka been abuurka ah ee ku saabsan dabeecadda ardayga ama shaqaalaha waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK- 3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta
Fasalada 6–12	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3- maalmood	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood

(★) Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka

edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay

50. Diiwaanada ama Aqoonsiga Been-abuurka
 Beeninta saxiixyada ama xogta, aqoonsiga khaldan, ama qoraalada been abuurka ah waa mamnuuc.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	★
Fasallada 6-8	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood
Fasalada 9-12	Dugsiga oo laga buriya 1 maalin	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood

(★) *Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay*

51. Ururada Qarsoonida ah (Walaalaha/Sororities-ka)
 Xubinnimada walaalaha qarsoodiga ah, sororities, iyo naadiyada waa mamnuuc degmada oo dhan.

Darajooyinka	Dambiga Koowaad	Dambiga Labaad	Dambiga Sadexaad
Fasalada PreK-3	★	★	★
Fasalada 4-5	★	★	★
Fasalada 6-12	★	Dugsiga oo laga buriya 1-3 maalinta	Dugsiga oo laga buriya 3-5 maalmood

(★) *Waxay muujineysaa fursad loogu talagalay dhaqamada dib u soo celinta iyo talaabooyinka edbinta ee suurtagalka ah ee loo qoondeeyay*

52. Xaaladaha gaarka ah
 Xaaladaha edbinta ee aan lagu daboolin tilmaamahan waxaa lagu maareyn doonaa kiis ahaan. Dabeecadaha rabitaanka leh oo carqaladeynaya ama waxyeello u geysan kara waxaa ka mid ah. Xaaladaha gaarka ah ama gaarka ah ee dugsi gaar ah ayaa laga yaabaa inay ku baaqaan in la hagaajiyo siyaasadaha edbinta si loo daboolo baahiyaha dugsiga ama degmada.

Lifaaqa
 Dib loo eegay:07/08/24